

VOORBEREIDING INRICHTING BEHEER DSO

Beheerarrangement DSO-LV

1. Vooraf

In het Bestuurlijk Overleg van 28 juni 2018 is er bestuurlijke principe-overeenstemming bereikt over de hoofdkeuze en hoofdlijnen van het governance- en organisatiemodel voor beheer DSO-LV (B2) en de daarvoor te hanteren uitgangspunten. Dit op basis van een oplegger met een voorstel van het OGB en de onderliggende rapportage van de verkenner d.d. 5 juli 2018.

In dit document, genoemd het beheerarrangement, is de organisatie en governance van het integrale beheer DSO-LV van het gekozen model B2 uitgewerkt. De basis onder dit beheerarrangement ligt in de Invoeringswet Omgevingswet, waarin DSO-LV wordt geregeld en de tussen partijen gemaakte afspraken in het Bestuursakkoord en in het Financieel akkoord. Deze uitwerking is gebaseerd op inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Bij deze uitwerking is als basis het model gekozen, waarin de uitvoering van de beheeropdracht door de betrokken beheerorganisaties in opdracht van de Minister van BZK gebeurt. De eventuele keus voor het model van wettelijke taakopdracht heeft (technisch juridische) gevolgen voor de weg waarlangs de tactische en operationele beheerorganisaties hun opdracht krijgen, niet op de sturing en het managen, zoals uitgewerkt in dit beheerarrangement.

DSO-LV is een onderdeel van DSO als geheel. De governance van het beheer op DSO als geheel wordt in dit beheerarrangement niet uitgewerkt, wel de coördinatie en regie op DSO als stelsel vanuit het perspectief van het beheer van DSO-LV.

Partijen hebben met dit beheerarrangement ingestemd. Dit beheerarrangement vormt vervolgens de inhoudelijke basis voor de beheerovereenkomst DSO-LV die de betrokken overheden, BZK namens het Rijk en VNG, IPO en UvW namens resp. de gemeenten, provincies en waterschappen met elkaar sluiten als uitwerking van het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet op beheer DSO-LV (voorheen: UBAB genoemd). In deze beheerovereenkomst leggen zij de kaders voor beheer DSO-LV vast. Deze beheerovereenkomst vormt vervolgens de basis voor de overeenkomst voor opdrachtuitvoering (scope, budget, verantwoording, interbestuurlijke betrokkenheid) die de strategische beheerorganisatie met de tactische beheerorganisatie sluit en het beheerprotocol dat beide beheerorganisaties in samenspraak met de operationele beheerorganisaties voor 1 juni 2019 opstellen.

Leeswijzer

In paragraaf 2 staan de definities die gebruikt worden. In paragraaf 3 staan de hoofdpunten van het beheerarrangement tussen de overheden. In paragraaf 4 wordt de scope van het beheerarrangement uitgewerkt. Daarin wordt ook een nader onderzoek naar de functie, kosten en governance van het Informatiepunt aangekondigd. In paragraaf 5 wordt de visie op het beheer van DSO-LV samengevat en staat de onderbouwing voor het gekozen model van beheer. In paragraaf 6 wordt het gekozen beheermodel uitgewerkt naar concrete inrichting van het beheer. Deze paragraaf bevat een uitgebreide beschrijving van de verschillende onderdelen van het beheerarrangement op inhoud in termen van taken, verantwoordelijkheden, relatielijnen en interbestuurlijke samenwerking en hoe deze vastgelegd worden. Dit vormt het hart van het beheerarrangement. In paragraaf 7 staan de financiële afspraken, in paragraaf 8 de afspraken over wijziging en beëindiging van de beheerafspraken c.q. de beheerovereenkomst, de geschilbeslechting, de evaluatiemomenten en de afspraken over uitbouw DSO-LV basisniveau naar ambitieniveau volgens scenario 3 Bestuursakkoord.

2. Definities

De volgende definities zijn op het beheerarrangement van toepassing:

- Onder *bestuursorganen* wordt verstaan de bevoegde gezagen van Rijksinstellingen, provincies, gemeenten en waterschappen
- Onder *DSO-LV* wordt verstaan de landelijke voorziening met informatie over de fysieke leefomgeving die voor bestuursorganen en andere gebruikers relevant is in het kader van de uitvoering van de Omgevingswet en nodig is voor het aanvragen en afhandelen van vergunningen en het doen van meldingen.
- Onder *DSO* als stelsel wordt verstaan DSO-LV en het geheel aan overige (technische) voorzieningen, afspraken, werkwijzen, registraties, gegevensverzamelingen, content en bronnen die nodig zijn om aan initiatiefnemers, belanghebbenden en bestuursorganen de informatie beschikbaar te stellen die zij willen raadplegen of nodig hebben voor de uitvoering van de processen die volgen uit de Omgevingswet.
- Onder *netwerk* wordt verstaan degenen die DSO gebruiken, primair de ruim 400 bestuursorganen, maar ook burgers en bedrijven, de beheerorganisaties en andere relevante partijen en hun onderlinge relaties en afhankelijkheden.
- Onder *keten* wordt verstaan het geheel aan informatiestromen die door de bestuursorganen gebruikt worden voor de uitvoering van de taken die volgen uit de Omgevingswet.
- Onder *ontwikkelen* wordt verstaan het bouwen van de voorzieningen die behoren tot DSO-LV basisniveau door de programmaorganisatie.
- Onder *door ontwikkelen* wordt verstaan het in de beheerfase¹ beter maken en innoveren van functionaliteiten die al opgenomen zijn in gereed gekomen en geaccepteerde voorzieningen DSO-LV basisniveau, bijv. door gebruik te maken van ervaringen uit de uitvoeringspraktijk of nieuwe technologie; gaat om (beperkte) aanpassingen in tijd, geld en toepassing die uitgevoerd kunnen worden binnen kaders van de opdracht en het budget voor de operationele beheeropdracht.
- Onder *uitbouw* wordt verstaan het uitbouwen van DSO-LV basisniveau met nieuwe functionaliteiten naar DSO-LV volgens scenario 3 Bestuursakkoord, dat op inhoud, investering, beheerkosten en in de tijd nog nader moet worden bepaald; gaat per component; telkens is een expliciet interbestuurlijk besluit van het OGB Beheer en het Bestuurlijk Overleg nodig.
- Onder *strategisch beheer* wordt verstaan het organiseren, toedelen van taken, managen en doen uitvoeren van het tactisch en operationeel beheer van DSO-LV, het definiëren van de samenwerkingsrelaties, het creëren van de condities voor een effectief beheer van DSO-LV en aansluiting met DSO, het borgen van de verbinding en interbestuurlijke samenwerking van alle betrokken overheidspartijen en het bewaken van alle hieromtrent gemaakte afspraken.
- Onder *tactisch beheer*² wordt verstaan het coördineren en managen van het operationeel beheer van DSO-LV, het borgen van de werking van DSO-LV in DSO als stelsel en in de keten van informatiestromen, het organiseren van de samenwerkingsrelatie met andere publieke organisaties met een eigen opdracht, het organiseren van het netwerk en het voeren van regie op het functioneren en de innovatie van DSO als stelsel.
- Onder *operationeel beheer* wordt verstaan het in stand houden, exploiteren en continu door-ontwikkelen, incl. het releasemanagement van een voorziening die onderdeel vormt van DSO-LV en door partijen geaccepteerd is voor gebruik.
- Onder *integraal beheer* wordt verstaan het geheel aan strategisch, tactisch en operationeel beheer.

---

¹ De term beheerfase ziet op de fase na acceptatie van een voorziening die opgeleverd is door programma DSO

² De relatie met het Informatiepunt wordt op dit moment nog uitgewerkt en later toegevoegd.

- Onder kosten van beheer wordt verstaan de kosten, verband houdend met het strategisch, tactisch en operationeel beheer, waaronder ook te verstaan de kosten van de voorbereiding van het inrichten van het strategisch en tactisch beheer en verder de kosten van beheer en exploitatie van het Informatiepunt.
- Onder content wordt verstaan alle inhoudelijke informatie die opgenomen wordt in DSO-LV om de Omgevingswet vanaf 1 januari 2021 uit te kunnen voeren, waaronder alsdan in ieder geval begrepen omgevingsdocumenten, besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet, toepasbare regels over topactiviteiten, lokale toepasbare regels, informatie voor inzicht activiteit op specifieke locatie³, alsook het loket zelf, alsmede daar op basis van latere besluitvorming aan toe te voegen informatie over het fysieke domein.
- Onder Bestuursakkoord wordt verstaan het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet 2015.
- Onder Financieel Akkoord wordt verstaan het Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht 2016
- Onder scenario 3 wordt verstaan het scenario voor uitbouw van DSO-LV naar het ambitieniveau, zoals vastgelegd in het Bestuursakkoord.
- Onder Informatiehuis wordt verstaan een bundeling van betrouwbare, bestendige en beschikbare data, gebaseerd op gegevens van bronhouders, over een specifiek deel van de fysieke leefomgeving, zoals bijvoorbeeld Natuur en Ruimte, al dan niet samengebundeld in een informatieproduct.
- Onder Bestuurlijk Overleg wordt verstaan het interbestuurlijk overleg tussen bestuurders van Rijk, VNG, IPO en UvW, onder voorzitterschap van de minister BZK, over (onder andere) strategische en bestuurlijke aangelegenheid DSO-LV betreffend.
- Onder OGB Beheer wordt verstaan het interbestuurlijk topambtelijk samengesteld Opdrachtgevend Beraad implementatie Omgevingswet, in de hoedanigheid van overlegorgaan over aangelegenheden die het beheer en de uitbouw van DSO-LV betreffen.
- Onder Informatiepunt wordt verstaan de centrale helpdesk (website, email en telefonie) voor overheden en professionals waar zij informatie kunnen vinden en vragen kunnen stellen over de invoering en uitvoering van de Omgevingswet, het toepassen van deze wet in hun specifieke beroepspraktijk en de wijze waarop het DSO kan worden gebruikt.

---

³ Ontleend aan rapportage Taskforce complexiteitsreductie en de rapportage 'nulmeting'

3. Hoofdpunten van het beheerarrangement DSO-LV tussen de overheden

1. DSO-LV is een publieke voorziening

DSO-LV is een instrument om de Omgevingswet te laten functioneren. Een goed functionerend DSO-LV is daarmee het gezamenlijke belang van alle overheden en van burgers en bedrijven. DSO-LV moet op 1 januari 2021, de invoeringsdatum van de Omgevingswet, op een aantal onderdelen voor ruim 400 organisaties volledig operationeel en ruim daarvoor al live en gereed voor gebruik zijn. Ook moet er dan content beschikbaar zijn en moeten ruim 400 organisaties een aansluiting hebben.

Het realiseren van DSO-LV is een publieke taak vanwege het maatschappelijk belang om gebruik van het stelsel aan burgers, bedrijven en (overheids-)instellingen ter beschikking te stellen zonder vergoeding. Voor dat laatste is publieke bekostiging en verantwoording over de besteding van de publieke middelen noodzakelijk. Reden om het strategisch en tactisch beheer van DSO-LV publiek te organiseren. Op operationeel beheer geldt dit ook maar is er op specifieke onderdelen ruimte voor andere keuzes. Het beheer van DSO-LV betreft een complexe uitvoeringstaak in netwerken. Dat vraagt robuustheid en professionaliteit van de beheerorganisaties, zowel op strategisch als op tactisch en operationeel niveau.

2. De gekozen principes voor de organisatie en governance van beheer

De basis onder dit beheerarrangement en de beheerovereenkomst DSO-LV ligt in de Invoeringswet en de tussen partijen gemaakte afspraken in het Bestuursakkoord, in het Financieel Akkoord en in het Bestuurlijk Overleg over het beheer en de uitbouw van DSO-LV op basis van de in het voorjaar van 2018 uitgevoerde verkenning en de daarop in het Bestuurlijk Overleg van 28 juni 2018 gemaakte richtinggevende keuzes.⁴ Deze afspraak over beheer van DSO-LV stoelt op de volgende drie principes:

- (1) de kaderstelling op beheer gebeurt interbestuurlijk,
- (2) één overheidspartij krijgt mede namens de andere overheden de opdracht en verantwoordelijkheid om het integrale beheer te organiseren en
- 3) deze ene overheidspartij draagt in zijn hoedanigheid van strategische beheerorganisatie een bestaande overheidsorganisatie op het tactisch en operationeel beheer te managen op basis van een duidelijke opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie.

3. Uitwerking principes in heldere taak -en verantwoordelijkheidsverdeling

Het uitgangspunt voor de beheerafspraken voor DSO-LV is dat de Minister van BZK stelselverantwoordelijke is en blijft en daarmee onder alle omstandigheden politiek-bestuurlijk en budgettair formeel eindverantwoordelijk is voor DSO-LV. De beheerafspraken stelen op het beginsel van interbestuurlijke sturing en samenwerking op strategisch niveau over de gemeenschappelijk af te spreken kaders van beheer. Vervolgens neemt de Minister van BZK de beheertaak op zich. Daarbij betreft de Minister zijn interbestuurlijke partners en verantwoordt zich tegenover hen over de uitvoering. De Minister laat de taak uitvoeren door de beleidskern van haar ministerie (de strategische beheerorganisatie) en voorziet deze van voldoende ruimte en mandaat

---

⁴ Zie rapportage verkenning over vormgeving beheer DSO d.d. 5 juli 2018 van team verkenner Ben Koopman

om het beheer op een professionele, zakelijke en efficiënte manier te kunnen managen. Over strategische kwesties rondom DSO-LV met politiek-bestuurlijke impact voor alle betrokken overheden wordt door de Minister besloten in consensus met die andere overheden.

4. Nieuwe manier van samenwerken vraagt inspanning van alle partijen

Dit beheerarrangement regelt de formele kant van de governance op het beheer van DSO-LV. Evenzeer van belang is hoe partijen in de praktijk om gaan met de gekozen nieuwe manier van interbestuurlijk samen werken. Dat is niet te vatten in papier maar moet zich uiten in houding en gedrag. Werken vanuit de bedoeling van het beheerarrangement, samen bouwen aan en onderhouden van een wederkerige relatie vanuit het gedeeld handelingsperspectief met respectering van ieders rol en verantwoordelijkheid, adaptief handelen en staan voor de gemaakte afspraken, ook als het moeilijk wordt, zijn hierbij belangrijke ingrediënten. Partijen onderkennen dat en spreken af elkaar hierom scherp te houden en zo nodig aan te spreken.

5. Koepels representeren de interbestuurlijke samenwerking

De gemeenten, provincies en waterschappen geven hun koepels, VNG, IPO en UvW, een belangrijke, structurele rol en verantwoordelijkheid in het organiseren en soepel laten verlopen van de participatie, consultatie, betrokkenheid én medewerking van hun leden als gebruikers en financiers. De koepels hebben ook een belangrijke rol in de communicatie en interactie tussen de aangewezen beheerpartijen en hun leden als gebruikers, die op hun beurt een relatie hebben met de regionale (interbestuurlijke) uitvoeringsorganisaties waaraan delen van de taakuitvoering die raken aan de Omgevingswet belegd zijn (Omgevingsdiensten, GGD-en, Veiligheidsregio's etc.). De koepels kiezen daarvoor ieder hun eigen passend mechanisme. Aan Rijkszijde wordt een vergelijkbaar (virtueel) coördinatie- en afstemmingsmechanisme gecreëerd. Het Ministerie van BZK initieert dit, de uitvoering van de coördinerende rol wordt uit oogpunt van checks and balances bij voorkeur bij een ander departement belegd.

6. Afspraken model voor beheer langjarig, aanwijzen beheerorganisatie voor 5 jaar

DSO als stelsel is onlosmakelijk verbonden met de Omgevingswet. Zonder een goede digitale voorziening kunnen wettelijk noodzakelijke processen niet worden ondersteund en zullen de voordelen van de Omgevingswet voor burgers en bedrijven minder groot zijn. DSO-LV is als onderdeel van DSO als stelsel een essentiële voorziening voor een goede werking van de Omgevingswet en het bereiken van de verbeterdoelen van die wet. Daarom wordt DSO-LV voor onbepaalde tijd ingericht en in stand gehouden, in ieder geval zolang de wet dat vereist. Hierop hebben alle betrokken overheidspartijen bij het afsluiten van het Bestuursakkoord hun commitment afgegeven.

De betrokken overheidspartijen gaan een langjarig commitment van 10 jaar (2019 t/m 2028) aan op het nu gekozen model voor de organisatie en het beheer van DSO-LV (model 2B) vanwege de financiële en feitelijke inspanningen die nodig blijken om dit tot stand te brengen en het belang van bedrijfszekerheid omtrent het functioneren van DSO-LV wat continuïteit in het organiseren en managen van het beheer vraagt. Dit model voor de organisatie en het beheer van DSO-LV wordt in het 8ste jaar (2026)

geëvalueerd. Elke overheidspartij kan eerder om een tussentijds evaluatie vragen wanneer deze meent dat het nu gekozen model voor de organisatie en het beheer van DSO-LV niet passend meer is. Wanneer gezamenlijk vastgesteld wordt dat dit model niet passend meer is, maken de vier overheidspartijen in onderling overleg nieuwe afspraken met elkaar over het model voor de organisatie en het beheer van DSO-LV. Zij leggen deze afspraken vast in een gewijzigde beheerovereenkomst.

Voor wat betreft de keuze van de beheerorganisaties worden in eerste instantie afspraken gemaakt voor 5 jaar, 2019 t/m 2023. Deze afspraken worden voor 1 juli 2022 geëvalueerd op basis van een nadere afspraak tussen partijen over de inhoud en aanpak van deze evaluatie. Partijen nemen een besluit over de uitkomsten van deze evaluatie voor 1 november 2022 met het oog op tijdige duidelijkheid over de verantwoordelijke organisaties voor beheer vanaf 1 januari 2024 voor henzelf en voor de beheerpartijen.

7. Beheerafspraken vastleggen in stevig contract

Partijen kiezen voor interbestuurlijke samenwerking vanuit het gezamenlijke belang van een optimaal werkend DSO-LV als belangrijk instrument voor de uitvoering van de Omgevingswet. De afspraken die hiervoor gemaakt zijn, zijn uitgewerkt in dit beheerarrangement en worden vastgelegd in de beheerovereenkomst. Deze beheerovereenkomst treedt op 1 januari 2019 in werking; dat is van belang om de integrale beheerverantwoordelijkheden tijdig voor de invoeringsdatum van de wet ingeregeld en werkend te hebben. De beheerovereenkomst is juridisch afdwingbaar en wederkerig en legt de rollen en verantwoordelijkheden vast binnen de samenwerking en de gevoelde gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor een goed werkend DSO-LV. Dit juridisch afdwingbare karakter maakt het noodzakelijk de afspraken zo te maken dat deze afdwingbaarheid ook feitelijke betekenis kan krijgen. Op de nakoming van verplichtingen van gemeenten, provincies en waterschappen in het kader van DSO die volgen uit de wet kan door de Minister van BZK worden gehandhaafd langs de lijn van het regulier interbestuurlijk toezicht. Voor de Rijksgeledingen zal dit verlopen via collegiaal overleg met de andere verantwoordelijke ministers. De afspraken voorzien tevens in een adequate oplossing voor situaties, waarin sprake is van verschillen van mening of inzicht en wel zodanig dat in alle gevallen de bedrijfszekerheid en continuïteit in de uitvoering gewaarborgd blijft.

8. Acceptatie als formele overdracht van ontwikkeling naar beheer

Het onder verantwoordelijkheid van het OGB (Beheer) vóór 1 januari 2020 uit te voeren acceptatieproces van de onder verantwoordelijkheid van de Minister van IenM⁵ resp. BZK in de periode tot medio 2019 door het programma DSO ontwikkelde voorzieningen voor DSO-LV basisvoorziening of elementen daarvan vormt het markeringsmoment in de overgang van de taak en verantwoordelijkheid voor ontwikkelen naar die voor beheer van de betreffende voorziening. Tegelijkertijd houdt de door-ontwikkeling niet op. Partijen vinden het belangrijk dat door-ontwikkeling en beheer zo dicht mogelijk bij elkaar blijven in de regie en de aansturing, waarbij de uitvoering wel bij verschillende organisaties kan worden belegd.

---

⁵ Inmiddels geheten IenW

9. Uitbouw DSO-LV basisniveau naar eindbeeld BA gaat door

Partijen blijven vanuit een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid werken aan realisatie van het ambitieniveau DSO volgens scenario 3, met inachtneming van de afspraken, opgenomen in het Bestuursakkoord en het Financieel akkoord. Het Rijk blijft verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de middelen die nodig zijn voor de investering, alle overheden dragen gezamenlijk de kosten van beheer en exploitatie. Partijen besluiten in het Bestuurlijk Overleg in consensus uiterlijk 1 maart 2019 op basis van de uitkomsten van het uitgevoerde feitenonderzoek⁶ over een Plan Uitbouw DSO-LV. Dit Plan bevat naast de eerste inhoudelijke uitwerking van de verschillende elementen ook de prioritering en een inschatting van de daarvoor benodigde investeringen. Het Plan vormt het kader waarbinnen Partijen vervolgens, telkens op basis van een businesscase, inclusief dekkingsvoorstel, in het OGB Beheer een go/no go besluit nemen om een element te doen ontwikkelen.

---

⁶ Zie Rapportage feitenonderzoek scenario 3 aan OGB d.d. 13 september 2018

4. Scope van het beheerarrangement

4.1 De betrokken organisaties

Het beheerarrangement richt zich op de volgende organisaties en elementen van beheer:

- Minister van BZK: politiek-bestuurlijk en budgettair formeel eindverantwoordelijk voor DSO-LV als onderdeel van het stelsel DSO.
- Gezamenlijke overheden (vertegenwoordigd door hun koepels IPO, UvW en VNG en een vergelijkbare [virtuele] oplossing voor de Rijkpartijen): interbestuurlijke kaderstelling en het organiseren van de opvolging van die kaders.
- Ministerie van BZK: doen van het strategisch beheer.
- Nog aan te wijzen organisatie: organiseren en uitvoeren van het tactisch beheer, onder te verdelen in
  - Sturen op en managen operationeel beheer van voorzieningen DSO-LV en de daarmee belaste organisaties.
  - Organiseren netwerk van beheerorganisaties, bestuursorganen en andere gebruikers van DSO-LV.
  - Coördinatie en regie voeren op functioneren en innovatie van DSO als stelsel, met DSO-LV als belangrijk onderdeel.
- Operationele beheerders: uitvoeren operationeel beheer voor DSO-LV.

De koepels van gemeenten, provincies en waterschappen ondersteunen en/of adviseren hun leden bij de invoering van de Omgevingswet en het gebruik van DSO-LV, naar gelang de afspraken die hierover in de eigen vereniging zijn gemaakt. Deze ondersteuning kan ook bestaan uit voor de eigen sector vrijwillig afgesproken standaarden en voorzieningen voor lokaal gebruik. Het ontwikkelen en beheren hiervan blijft in dit beheerarrangement buiten beschouwing, omdat het geen interbestuurlijke verantwoordelijkheid is. Samenwerking tussen overheden op dit punt is wel wenselijk, met afstemming als de meest minimale vorm. Hoe dat vorm gegeven wordt staat beschreven in paragraaf 6.

4.2 De onderdelen van DSO-LV en de noodzakelijke voorzieningen voor de werking ⁷

Het door de betrokken partijen in 2018 vastgestelde voorzieningenniveau DSO-LV omvat per 1 januari 2021 de volgende componenten en functies, inclusief de daarbij behorende en onderliggende documenten en specificaties, waaronder architectuurdocumenten, handleidingen, klantreizen en de stijlguides:

- Loket (de overall toegang tot gebruikerstoepassingen met de viewer en mogelijkheid tot het doen van aanvragen en inclusief de daarbij behorende beveiliging en autorisatie)
- Oriënteren (kunnen raadplegen van OW-Besluiten via de overbruggingsfunctie⁸ en ROD/OZON en het inzien van informatie over de fysieke leefomgeving en het checken aan de hand van toepasbare regels)
- Het kunnen doen van aanvragen en meldingen en het kennis nemen van informatieplichten (door het uitvoeren van toepasbare regels)
- Kunnen inzien van begrippen, informatiemodellen en gegevenssets (via de Stelselcatalogus Omgevingswet)

⁷ O.b.v. rapport Complexiteitsreductie d.d. 4 december 2017 en besluit OGB/BO d.d. 22 februari 2018

⁸ Deze wordt gevoed vanuit Ruimtelijke plannen.nl en OZON

- Kunnen hergebruiken van (delen) van het DSO-LV als open stelsel (met de API store, het stelselknooppunt en het ontwikkel- en beheerportaal)

Naast de bovenstaande componenten zijn er als onderdeel van het DSO-LV een aantal specifieke standaarden en afspraken ontwikkeld. Deze zijn:

- OW-Besluiten via TPOD (standaard)
- Aanvragen en meldingen via STAM (standaard)
- Toepasbare regels via STTR (standaard)
- Aansluitvoorwaarden voor het aansluiten van informatie over de fysieke leefomgeving (afpraak)

De tactische beheerorganisatie stuurt op de instandhouding, exploitatie en continue ontwikkeling van deze voorzieningen en gaat hiervoor een resultaatsverplichting aan met de strategische beheerorganisatie.

DSO-LV bevat inhoudelijke content, die door bestuursorganen ingevoerd en actueel gehouden moet worden. De afspraken hierover worden gemaakt tussen de tactische beheerorganisatie en de koepels en aan Rijkszijde een equivalent daarvan. Verplichtingen die afdwingbaar moeten zijn tegenover de decentrale bestuursorganen worden opgenomen in de Invoeringswet of uitvoeringsregelingen. De tactische beheerorganisatie sluit, voor zover de AVG dat vereist, (model) gegevensleveringsovereenkomsten met de afzonderlijke bestuursorganen.

Voor de aansluit- en gebruiksvoorwaarden die gelden voor de resp. voorzieningen die onderdeel vormen van DSO geldt hetzelfde stramien. De afspraken hiervoor worden gemaakt tussen tactische beheerorganisatie en koepels en aan Rijkszijde een equivalent daarvan. De operationele beheerorganisatie stelt op basis daarvan aansluit- en gebruiksvoorwaarden op, de tactische beheerorganisatie stelt deze vast en communiceert deze naar de bestuursorganen door tussenkomst van de koepels.

DSO-LV maakt gebruik van landelijke standaarden, andere landelijke voorzieningen en gegevensbronnen; deze maken geen onderdeel uit van het beheer van DSO-LV.

De belangrijkste zijn:

- STOP (standaard)
- Informatiehuis Ruimte⁹ (content)
- LVBB (Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen, digitaal invoerkanaal bevoegde gezagen voor regels en besluiten)
- Softwareservices informatie PDOK (Publieke dienstverlening op de kaart)
- Informatie over de fysieke leefomgeving (informatieproducten - content)
- Basisregistraties (content)
- Generieke digitale overheidsinfrastructuur (GDI) als voorzieningen
- Andere standaarden en afspraken dan die welke hierboven expliciet zijn benoemd
- Systemen van derden, bronhouders en bestuursorganen.

De coördinatie en regie op de aansluiting van DSO-LV op deze standaarden, andere landelijke voorzieningen en gegevensbronnen, hun onderlinge connectiviteit en het kunnen gebruiken ervan als bestuursorgaan valt binnen de scope van het beheerarrangement, als onderdeel van de taken van de tactische beheerorganisatie. De tactische beheerorganisatie heeft hier een inspanningsverplichting en maakt met de betreffende beheerorganisaties of partijen samenwerkingsafspraken. Het ontwikkelen, in stand houden, beheren en exploiteren van de hierboven opgesomde standaarden, andere landelijke voorzieningen en gegevensbronnen maakt

⁹ Hierin gaat Ruimtelijke plannen.nl per 1 januari 2021 op.

geen onderdeel uit van de beheeropdracht DSO-LV. De opdracht hiervoor komt van andere beleidsdomeinverantwoordelijke ministers. De kosten van beheer van deze standaarden, voorzieningen en gegevensbronnen worden ook niet uit het DSO-LV budget gefinancierd en de tactische beheerorganisatie beheert deze budgetten ook niet.

Naast DSO-LV wordt een landelijk Informatiepunt Omgevingsrecht in stand gehouden. Dit Informatiepunt heeft een tweeledige functie:

- Beantwoorden van vragen van bestuursorganen en (belangen-)organisaties over wet- en regeling op het terrein van de omgeving, bodem, water en milieu en aanpalende domeinen die ook van belang zijn voor de uitvoering van de Omgevingswet en signaleringsfunctie over deze vragen. Het Informatiepunt richt zich niet op burgers en bedrijven, maar bedient deze doelgroepen wel indirect doordat het de KCC's van de individuele bestuursorganen en de algemene publieksloketten ondersteunt in de informatievoorziening en vraagbeantwoording. De informatie van het Informatiepunt is digitaal wel beschikbaar voor burgers en bedrijven. Deze functie heeft in beginsel een permanent karakter.
- Beantwoording van vragen van bestuursorganen, (belangen-)organisaties, burgers en bedrijven over de werking van DSO-LV, zelfstandig en in het stelsel. Deze helpdeskfunctie is vooral de eerstkomende jaren van belang en kan, als met de Omgevingswet een paar jaar wordt gewerkt, wellicht worden afgeschaald.

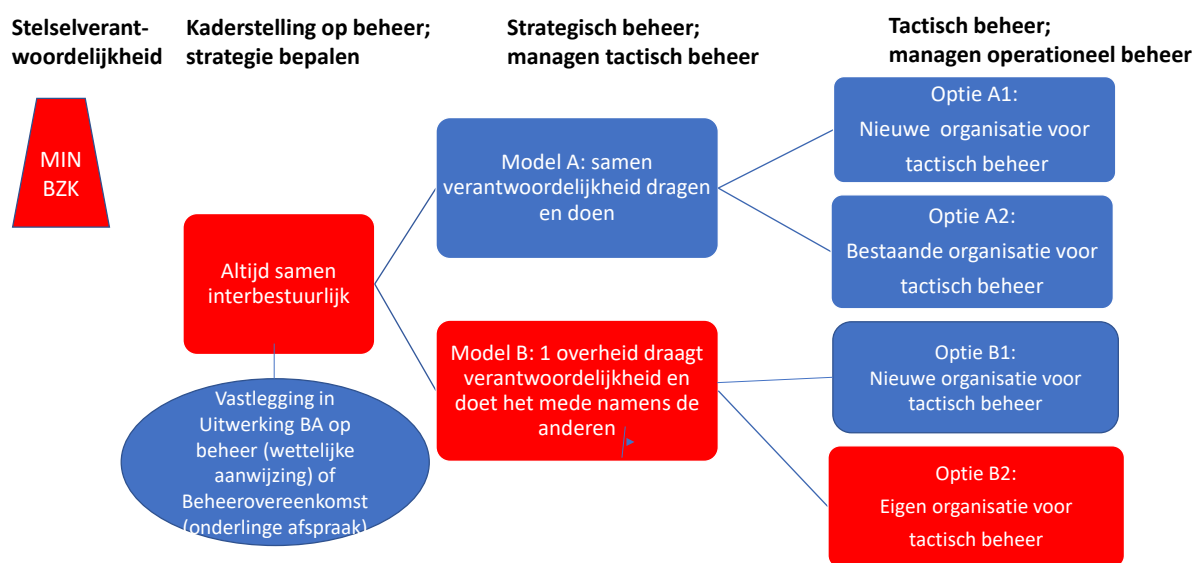
Naar de functie, de omvang en verdeling van de beheerkosten, de governance en de stand in het ontwikkelen van het Informatiepunt loopt op dit moment een onderzoek. Daarbij wordt de tactische beheerorganisatie zodra deze aangewezen is nadrukkelijk betrokken. De uitkomsten in de vorm van een businessplan worden in de loop van 2019 voor besluitvorming aan het OGB voorgelegd, in samenhang met afspraak 17 uit het Financieel akkoord¹⁰. In het OGB wordt dan ook besloten over het moment van in beheer neming, dat conform afspraak uit het Bestuursakkoord, in elk geval niet eerder ligt dan medio 2020.

---

¹⁰ Volgens afspraak 17 wordt drie jaar na inwerkingtreding van de wet een evaluatie uitgevoerd naar de toegevoegde waarde van het Informatiepunt en al dan niet continuering ervan.

5. Visie op beheer, onderbouwing gekozen model voor beheer

In deze paragraaf wordt het gekozen model voor de organisatie en het beheer van DSO-LV, genoemd het beheerarrangement, de daaraan ten grondslag liggende visie en de daaruit volgende verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de betrokken overheidspartijen uitgewerkt. Deze zijn ontleend aan onderstaande basisplaat en gebaseerd op de richtinggevende keus van het Bestuurlijk Overleg op 28 juni 2018 voor model B2 uit de rapportage Verkenning beheer DSO-LV, dat het vertrekpunt is.

Het startpunt van denken is dat samen besturen niet per definitie ook betekent samen managen. Uit oogpunt van slagkracht, eenduidige lijnen en omdat het managen van het beheer van DSO een uitvoeringstaak is wordt voor dat laatste ook niet gekozen. Het gekozen model voor de organisatie en governance van het beheer DSO-LV stoelt, uitgaande van het gegeven dat de Minister stelselverantwoordelijke is, op de volgende drie principes: (1) de kaderstelling op beheer gebeurt interbestuurlijk, (2) één overheidspartij krijgt mede namens de andere overheden¹¹ de opdracht en verantwoordelijkheid om het integrale beheer te organiseren en (3) deze ene overheidspartij draagt een bestaande overheidsorganisatie op het beheer te managen.

Dit in de rapportage van de Verkenning uitgewerkte model gaat uit van 1 overheidspartij die namens de andere die overheidspartijen het strategisch beheer op zich neemt, binnen de afgesproken kaders die vastgelegd zijn in de privaatrechtelijke beheerovereenkomst DSO-LV, waarin juridisch afdwingbare afspraken opgenomen worden. BZK neemt deze taak op zich op basis van zelfbinding.

De keuze voor BZK past goed bij haar stelselverantwoordelijkheid voor de Omgevingswet, de fase waarin het programma en invoeringstraject zich op dit moment bevindt en wat er nog moet gebeuren richting 2021 voor wat betreft het realiseren van het basisoniveau van DSO-LV.

¹¹ We gebruiken hier de term overheden; zij kunnen zich laten vertegenwoordigen door hun koepels.

Het biedt daarmee tevens de kans om een stevige verbinding te maken tussen deze opgave en de uitbouw van DSO-LV naar ambitieniveau volgens scenario 3 uit het Bestuursakkoord. Het is een eenduidige, kostenbewuste en relatief eenvoudig en snel te realiseren oplossing, gezien ook de urgentie om beheer op te pakken en omdat het Rijk beschikt over organisaties van voldoende omvang en kennis om de tactische beheertaak op zich te kunnen nemen. Het opent ten slotte de mogelijkheid voor gemeenten de constructie van de financiering via het Gemeentefonds te volgen. Dat is een eenvoudige manier die ook rust en stabiliteit brengt omdat het een jaarlijks terugkerende discussie voorkomt over de hoogte van de betaling.

De belangrijkste kenmerken van dit model zijn:

- Het is een eenvoudig model, waarin de verantwoordelijkheid voor het organiseren van het beheer DSO-LV en de coördinatie en regierol op DSO als geheel helder is toebedeeld aan 1 overheidspartij (in casu BZK) met eenduidige zeggenschap over het organiseren van en de sturing op en het managen van het tactisch beheer, op basis van vooraf vastgelegde kaders en budgetten en mandaat om bij interbestuurlijke belangentegenstellingen te kunnen handelen. Voordeel is dat er niet geschoven kan worden met verantwoordelijkheden tussen overheden.
- Voor het strategisch beheer biedt de keus voor 1 overheidspartij (in casu BZK) meer kansen op professioneel sturen en zakelijk managen en kosten efficiëntie. Cruciaal is in dit model de vaardigheid van deze organisatie om de interbestuurlijke partners invloed te geven op de beslissingen die voor hen van belang zijn. Daarover zijn afspraken nodig en moet een praktisch instrumentarium worden ontwikkeld.
- Deze overheidspartij (in casu BZK) neemt de financiële verantwoordelijkheid en draagt in nader te bepalen omstandigheden de financiële risico's voor het tactisch (en operationele) beheer, op basis van een vooraf vastgelegd taakstellend budget.
- Deze overheidspartij (in casu BZK) belast een onderdeel van zijn organisatie met het strategisch beheer en stuurt er volgens op langs de geldende sturingslijnen.
- Onderlinge samenwerking en onderling vertrouwen tussen de betrokken overheden wordt niet op de proef gesteld maar ingeruild voor stevige afspraken en de uitvoering van de beheertaak met bijbehorende zeggenschap aan BZK. Creëert dus noodzaak van concrete afspraken met andere overheden over hun belang bij goed werkend DSO-LV en de eisen die aan de uitvoerende partij worden gesteld. Daarom van belang om maximaal te investeren in heldere afspraken in de beheerovereenkomst DSO-LV tussen de vier overheden over het eisenpakket dat de andere overheden stellen aan het strategisch, tactisch en operationeel beheer en over zekerheden over goede behartiging van de belangen van de overige overheden, zowel aan de voorkant en onderweg in:
  - Borgen van gebruikersbetrokkenheid, input en samenwerking voor het goed laten werken van het gehele DSO.
  - Samenwerking/afspraken met organisaties die collectief het gebruik en samenwerking binnen de verschillende overheidskolom managen, zoals VNG/VNG-realisatie, Unie/Waterschapshuis, IPO/Bij12, waarbij de vormgeving hiervan voor de gebruikers aan Rijkszijde nog bijzonder punt van aandacht is.
- BZK wijst op basis van een zorgvuldig proces dat samen met de andere overheden wordt doorlopen, een bestaande overheidsorganisatie, die al dan niet valt binnen het eigen bereik, aan die namens hem belast wordt met de tactische beheertaak en uit dien hoofde uitvoerder is naar de operationele beheerorganisaties en stuurt daar ook op. Voor tactisch beheer gebruik maken van een bestaande organisatie levert meer kans op succes op van een snelle implementatie met minder risico's. Het is een meer bedrijfszekere en kostenbewuste oplossing. Aanwezige expertise van medewerkers en ervaring met het managen van complexe netwerk- en ketenafhankelijkheden worden zo benut evenals ervaring met de aansturing van operationele beheerpartijen.

Professionele en zakelijke sturing op het tactisch beheer op afstand van beleid en politiek is zo mogelijk.

- Er is geen nieuw juridisch vehikel nodig in de zin van een nieuwe organisatie; daarmee ook eenvoudiger om bestaande sturingslijnen van betreffende overheidspartij te hanteren.
- Financiële bijdragen kunnen desgewenst¹² technisch eenvoudig -via interbestuurlijke afspraak- uit fondsen worden gehaald of op factuurbasis worden geïnd. Voor rijkspartijen is het via de gebruikelijke rijksbegrotingssystematiek te regelen, waarbij bij sommige rijkspartijen ook sprake is van het ontvangen van een bijdrage uit hoofde van het doen van operationeel beheer van bepaalde voorzieningen uit DSO-LV.
- De keuze van dit model laat ten slotte ook zien dat de overheden een van de uitgangspunten van de Omgevingswet (1 overheid vanuit burgerperspectief) opvolgen.

---

¹² Provincies en waterschappen hebben gekozen voor de route van facturering, gemeenten voor uitname GF.

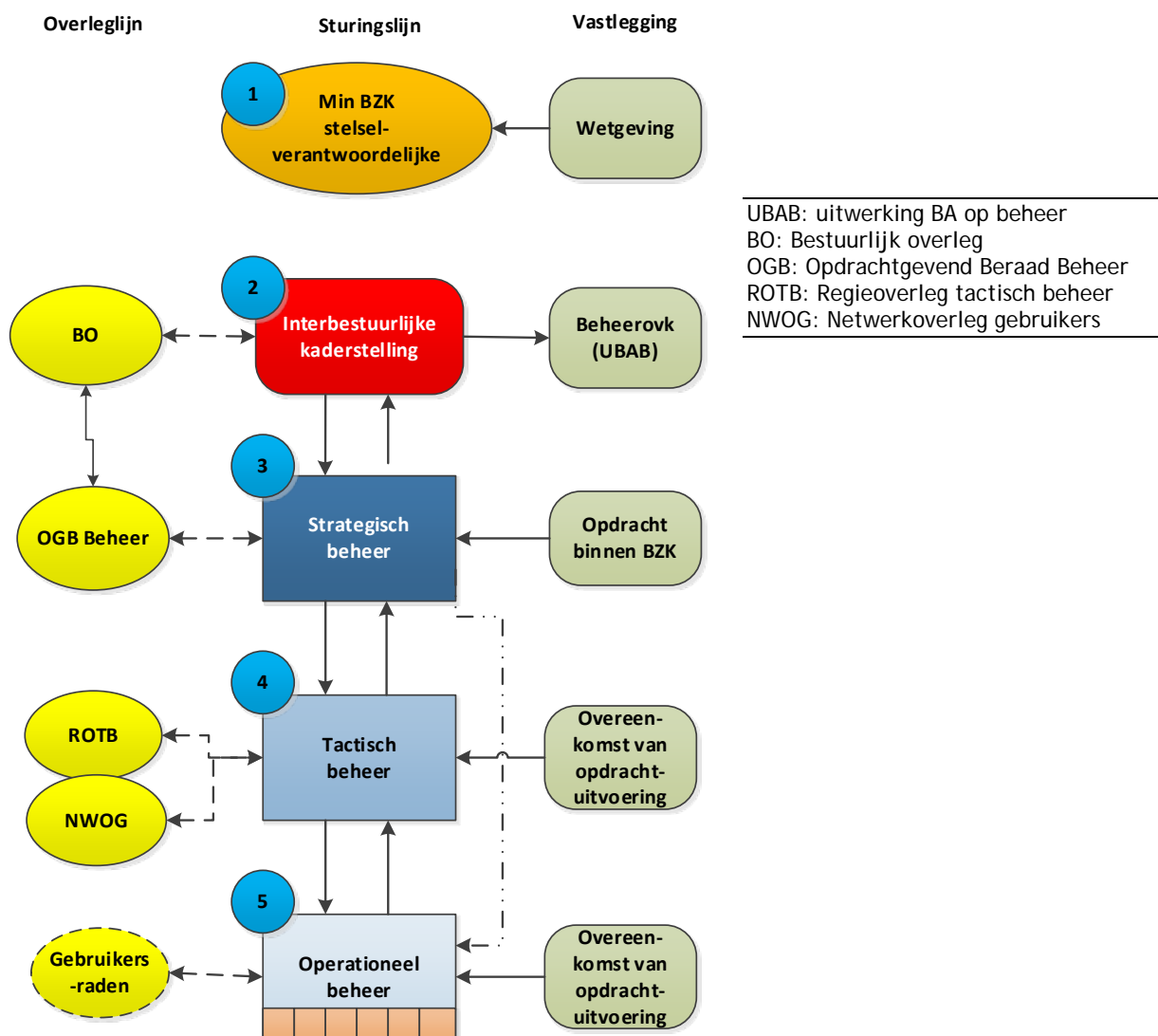
6. Uitwerking: van gekozen beheermodel naar inrichting van beheer

Het gekozen model voor het organiseren van het beheer van DSO-LV wordt hier verder ingericht naar:

- rollen,
- verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de verschillende niveaus van beheer,
- de wijze waarop de interbestuurlijke samenwerking vorm krijgt en
- de formele verlening van opdrachten en vastlegging van de daaraan verbonden afspraken.

Samengevat en gevisualiseerd ziet het beheerarrangement er als volgt uit.

Grondplaat 5 niveaus inrichting beheer

Toelichting.

Verhouding en heldere taakverdeling

De middelste kolom drukt de taak en verantwoordelijkheid van ieder niveau van beheer van DSO-LV uit. Het geeft ook de verhouding tussen de verschillende niveaus van beheer, in termen van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, en de sturingslijn weer. Deze sturingslijn wordt tussen de verschillende niveaus zoveel mogelijk 1 op 1 vorm gegeven. Deze 1 op 1 relatie kan als het gaat om het sluiten van de overeenkomst tot opdrachtnemerschap om formeel juridische redenen niet in alle relaties die er zijn tussen de tactische beheerorganisatie en operationele beheerorganisaties ontstaan. Voor sommige van deze relaties ligt het (gemandateerd) opdrachtnemerschap bij de strategische beheerorganisatie in plaats van bij de tactische beheerorganisatie. Dat is in de tekening met een aparte lijn aangegeven. Hoe dit juridisch zit wordt hierna verder uitgelegd.

Interbestuurlijke betrokkenheid cruciaal

In het beheerarrangement, waarin de uitvoering van de integrale beheertaak wordt belegd bij BZK die deze taak mede namens de andere overheidspartijen uitvoert, is het betrekken van die andere overheidspartijen bij de uitvoering van die taak en hen daarbij op voor hen belangrijke onderdelen invloed geven een belangrijke succesfactor, waarin door alle betrokken partijen gezamenlijk geïnvesteerd moet worden. Dit invloed geven krijgt vorm zonder dat sprake is van beslissingsbevoegdheid op of mee sturen op de uitvoering van de beheeropdracht. Er is dus een subtiel samenspel nodig. Om dat te organiseren en te faciliteren worden voor deze betrokkenheid en invloed van de andere overheden op alle niveaus van beheer passende (overleg- en afstemmings-) voorzieningen getroffen. De samenwerkingsgedachte en gezamenlijke ambitie moet hierbij leidend zijn. Waaruit deze bestaan is aangegeven in de linker kolom.

Formele vastlegging deugdelijk regelen

In de rechter kolom is aangegeven hoe de vastlegging wordt geregeld van de afspraken tussen de respectievelijke opdrachtgevers en opdrachtnemers voor het strategisch, tactisch en operationeel beheer. Uitgangspunt is dat de tactische beheerorganisatie namens de Minister van BZK optreedt als opdrachtgever van de operationele beheerorganisaties. De opdrachtverlening en juridische vastlegging van de gemaakte beheer afspraken volgt in alle gevallen uit de bereikte overeenstemming hierover tussen de betrokken overheden en organisaties.

De respectievelijke vijf niveaus van beheer, (1) stelselverantwoordelijkheid, (2) interbestuurlijke kaderstelling, (3), strategisch beheer, (4) tactisch beheer en (5) operationeel beheer worden hierna achtereenvolgens uitgewerkt op de volgende onderdelen:

- Positionering
- Opdracht
- Relatielijnen
- Overlegtafel voor interbestuurlijke afstemming
- Vastlegging.

Dit vormt het hart van het beheerarrangement.

6.1. Niveau 1, stelselverantwoordelijkheid Minister BZK voor instandhouding DSO-LV

Kern: dit hoogste niveau is de bij wet aan de Minister BZK opgedragen verantwoordelijkheid, die zij via niveau 2 in samenspraak met de andere overheden uitvoert.

Positionering

De Minister is verantwoordelijk voor de Omgevingswet en het daarin via de invoeringswet geregelde DSO-LV¹³ en uit dien hoofde formeel eindverantwoordelijk voor:

- de instandhouding van DSO-LV als digitaal stelsel van verschillende voorzieningen voor informatie ten behoeve van de uitvoering van de Omgevingswet, de daarvoor noodzakelijke middelen en de daaraan verbonden risico's;
- het functioneren van DSO-LV in het netwerk van de gezamenlijke bestuursorganen en overige gebruikers;
- het functioneren van DSO-LV in de keten van informatievoorziening rondom de Omgevingswet c.q. DSO als geheel;
- het (doen) organiseren van het beheer van DSO-LV.

Deze formele eindverantwoordelijkheid van de Minister BZK voor DSO-LV, die niet overgedragen kan worden aan een beheerpartij, wordt vastgelegd in de Invoeringswet. Waar de medewerking van andere departementen nodig is om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen, bijv. op het terrein van gegevenslevering of -ontsluiting of instandhouding van voorzieningen die niet behoren tot DSO-LV maar wel nodig zijn voor de werking ervan in DSO, heeft de Minister van BZK een regisserende rol en maakt zij hierover afspraken met haar collega Ministers. Daarnaast maakt de Minister van BZK intercollegiale afspraken met andere Ministeries over hoe om te gaan met een mogelijk spanningsveld en het daarvoor dan in te zetten instrumentarium (uitvoeringstoets, intercollegiaal overleg, anders?) tussen de beleidsverantwoordelijkheid voor delen van de content van DSO-LV of onderdelen van DSO van collega Ministers, ook tegenover de EK en TK, en de integrale verantwoordelijkheid van de Minister van BZK voor instandhouding van DSO-LV.

Opdracht

In dit beheerarrangement voor DSO-LV neemt BZK als departement (naast de wetgevende en beleidsverantwoordelijkheid en de eigenaarsrol van DSO-LV) meerdere taken c.q. rollen op zich, welke zij onder ministeriële verantwoordelijkheid uitvoert. Dat zijn:

- strategisch beheer voeren en uit die hoedanigheid opdrachtgever zijn van de tactische beheerorganisatie (nieuwe taak);
- eigenaar blijven van de tactische beheerorganisatie (indien en voor zover hiermee een organisatieonderdeel wordt belast dat valt binnen het bereik van BZK een bestaande taak, in andere gevallen een nieuwe taak) en opdrachtgever zijn van de tactische beheerorganisatie (nieuwe taak)
- opdrachtgever blijven van operationele beheerorganisatie(s) (bestaande taak) indien en voor zover dit organisatieonderdelen zijn die vallen binnen het bereik van BZK als eigenaar; zij heeft deze laatste taak dan al, maar deze krijgt een extra dimensie door toevoeging van de betreffende beheertaak voor DSO-LV.
- gebruiker en betaler (nieuwe rol).

In de praktijk wordt ervoor gezorgd dat deze taken c.q. rollen binnen het departement transparant en gescheiden worden belegd en de juiste checks and balances ingebouwd worden om een zuivere rolneming te waarborgen. BZK zal hierin voorzien op basis van de algemene principes van governance die gelden binnen de Rijksdienst. De andere overheden monitoren de naleving van deze rolscheiding via hun participatie in het OGB Beheer en hebben hierin ook een signalerende functie.

---

¹³ Dat geldt ook voor sommige delen van DSO.

De coördinatie en het managen van -de belangen van- de rijkspartijen als gebruikers (vgl. de rol van de koepels voor gemeenten, provincies en waterschappen) wordt uit oogpunt van checks and balances bij een ander departement belegd.

Relatielijnen

De Minister van BZK voert de opdrachtgeversrol uit in nauwe samenspraak met de andere overheden, gebundeld in hun koepels, en aan Rijkszijde door haarzelf vertegenwoordigd. Dat is zo afgesproken in het Bestuursakkoord van juli 2015.

Overlegtafel voor interbestuurlijke samenwerking

Het overleg over de gezamenlijke belangen met betrekking tot de instandhouding van DSO-LV wordt gevoerd in het Bestuurlijk Overleg Wonen, Ruimte en Bestuur of een daarvoor in de plaats tredend Bestuurlijk Overleg.

Vastlegging

Vastlegging van de stelselverantwoordelijkheid van Minister BZK gebeurt in de Invoeringswet. Dat geldt ook voor de punten waarop medewerking nodig is van andere departementen, bijvoorbeeld op het punt van gegevenslevering, tenzij onderliggende regelgeving hiervoor voldoende is; dan wordt dat instrument gebruikt.

6.2 Niveau 2; kaderstelling op beheer en strategie en uitvoering interbestuurlijk regelen

Kern: dit tweede niveau is de verantwoordelijkheid van alle betrokken overheden samen en verloopt via het Bestuurlijk Overleg Wonen, Ruimte en Bestuur of een daarvoor in de plaats tredend Bestuurlijk Overleg. Het Bestuurlijk Overleg stelt de beheerovereenkomst DSO-LV vast en beslist over wijziging en beëindiging ervan. Het OGB Beheer is namens het Bestuurlijk Overleg belast met de sturing op de uitvoering en de naleving van de beheerafspraken uit dit beheerarrangement en de beheerovereenkomst DSO-LV en treedt op als samenwerkings- en sparringpartner voor de strategische beheerpartij.

Positionering

De interbestuurlijke besturing van de integrale beheeropgave van DSO-LV is het tweede niveau in het beheerarrangement. Voor het adequaat functioneren van dit niveau is het collectief van betrokken overheidspartijen in hun rol van initiatiefnemer, bestuursorgaan en betaler verantwoordelijk. Gemeenten, provincies en waterschappen en de betrokken Rijksonderdelen werken hiertoe intensief samen. Zij laten zich hierbij vertegenwoordigen door hun koepels, de rijkspartijen door de Minister van BZK.

Opdracht

Op dit niveau worden de hoofdlijnen en kaders van het beheer DSO-LV bepaald en de samenhang in het DSO stelsel bewaakt en bestaat er zicht op het functioneren van DSO-LV. Dat werkt twee kanten op. De overheidspartijen creëren zelf de condities die maken dat DSO-LV werkt én stellen eisen aan de beheerorganisaties om dat te borgen. Dat komt samen in dit beheerarrangement, waarin de kaders op beheer DSO-LV interbestuurlijk worden bepaald en vastgesteld. Daarbij wordt voor de opdrachtverlening aan de beheerorganisaties een vijfjarige kaderafspraken gehanteerd, voor het eerst voor de periode 2019 t/m 2023, met een jaarlijkse invulling in de vorm van een jaarrekening en verantwoording over de inhoudelijke en financiële resultaten van het verstreken jaar en een voortschrijdend meerjarig strategisch beheerplan met bijbehorende begroting voor het volgende jaar.

Relatielijnen

Het interbestuurlijk niveau vertegenwoordigt via de koepels en de Minister van BZK namens het Rijk alle overheden en elk van hen heeft een directe relatie met hun respectievelijke politiek-bestuurlijke achterbannen. De Minister van BZK verzorgt de afstemming binnen het rijk en legt in het parlement verantwoording af.

Het interbestuurlijke niveau heeft op basis van de afspraken die in dit beheerarrangement staan en in de beheerovereenkomst DSO-LV vastgelegd worden over de beheeropdracht materieel ook een sturende lijn naar BZK als strategische beheerorganisatie. Formeel ligt deze rol bij de Minister c.q. de ambtelijke top van het departement.

Overlegtafel voor interbestuurlijke samenwerking

De eerste overlegtafel voor de interbestuurlijke samenwerking op het niveau van de kaderstelling is het Bestuurlijk Overleg. Besluitvorming in het Bestuurlijk Overleg gebeurt, passend bij het karakter van de samenwerking, bij consensus; het is dus een op overeenstemming gericht interbestuurlijk overleg. Partijen nemen bij deze besluiten geldende wetgeving in acht. Voor zover voor de uitvoering van besluiten van Partijen (aanpassing van) wetgeving nodig is bevordert de minister van BZK de totstandkoming daarvan.

Een partij kan ingeval van verhindering een andere partij machtigen in het Bestuurlijk Overleg namens hem een standpunt in te brengen en een stem uit te brengen of dat schriftelijk doen bij de voorzitter. Ingeval in een Bestuurlijk Overleg niet alle partijen aanwezig zijn en de afwezige Partij(en) geen machtiging hebben afgegeven of schriftelijk een stem hebben uitgebracht, wordt de besluitvorming aangehouden tot het volgend Bestuurlijk Overleg dat binnen één maand wordt gehouden. In dit tweede Bestuurlijk Overleg kunnen besluiten worden genomen door de dan aanwezige partijen. Deze besluiten binden een niet aanwezige partij eveneens.

De voorbereiding van de vergaderingen van het Bestuurlijk Overleg voor zover het betreft de beheeropgaf is in handen van het OGB Beheer.

Leden van het Bestuurlijk Overleg dragen ook bij aan een positief imago van DSO-LV en treden op als ambassadeur.

Het Bestuurlijk Overleg stelt dit beheerarrangement en de beheerovereenkomst DSO-LV, waarin de formele afspraken worden vastgelegd, vast. De beheerovereenkomst DSO-LV geldt voor 10 jaar, ingaande 1 januari 2019 en is derhalve doorlopend t/m 2028. Het Bestuurlijk Overleg besluit ook over wijziging van de beheerovereenkomst DSO-LV op grond van de afgesproken evaluatie in 2026, gelijktijdig met de evaluatie van de Omgevingswet, of eerdere evaluatie op verzoek van een overheidspartij. Het Bestuurlijk Overleg treedt zo nodig tussentijds op als escalatietafel voor BZK in de rol van strategisch beheerder als er over zaken besloten moet worden, waarin het de beheerovereenkomst DSO-LV niet of niet afdoende voorziet en/of partijen op het niveau van het strategisch beheer in het OGB Beheer niet tot overeenstemming kunnen komen. Het Bestuurlijk Overleg bespreekt jaarlijks de verantwoording van de strategische beheerorganisatie over de uitvoering van de opgedragen beheeropdracht. Tot slot bekrachtigt het Bestuurlijk Overleg het besluit van het OGB Beheer over de keuze van de tactische beheerorganisatie die op basis van de uitkomst van de evaluatie in 2022 de beheeropdracht krijgen voor de volgende periode van 5 jaar, ingaande 2024.

Het Bestuurlijk Overleg laat de uitvoering van de beheerafspraken uit de beheerovereenkomst DSO-LV over aan het OGB Beheer en geeft deze het voor de uitvoering benodigde mandaat, waarbij de leden van het OGB Beheer ieder van hun eigen bestuur of bestuurder mandaat krijgen om namens de koepel resp. de Rijksgeledingen die zij vertegenwoordigen te kunnen handelen en deze te kunnen binden. Besluitvorming over zaken van strategische aard met

politiek-bestuurlijke impact, waaronder de uitbouw van DSO-LV naar ambitieniveau volgens scenario 3 uit het BA, worden voorbereid in het OGB Beheer en in het Bestuurlijk Overleg genomen.

De tweede overlegtafel is het OGB Beheer, dat in opdracht van het Bestuurlijk Overleg belast wordt met de sturing op de uitvoering en de naleving van de uitvoering van de beheerafspraken uit dit beheerarrangement en de beheerovereenkomst DSO-LV. Het OGB Beheer overlegt uit dien hoofde periodiek met de eindverantwoordelijke manager binnen de beleidskern van BZK voor het strategisch beheer van DSO-LV.

Besluitvorming in het OGB Beheer gebeurt, passend bij het karakter van de samenwerking, bij consensus; het is dus een op overeenstemming gericht interbestuurlijk managerial overleg. Een partij kan ingeval van verhindering een andere partij machtigen in het OGB Beheer namens hem een standpunt in te brengen en een stem uit te brengen of dat schriftelijk doen bij de voorzitter. Ingeval in een OGB Beheer niet alle partijen aanwezig zijn en de afwezige Partij(en) geen machtiging hebben afgegeven of schriftelijk een stem hebben uitgebracht, wordt de besluitvorming aangehouden tot het volgend OGB Beheer dat binnen één maand wordt gehouden. In dit tweede OGB Beheer kunnen besluiten worden genomen door de dan aanwezige partijen. Deze besluiten binden een niet aanwezige partij eveneens.

Het OGB-Beheer spreekt 2x per jaar in formele zin over het beheer DSO-LV. In het najaar wordt het strategisch beheerplan en de begroting voor het volgend jaar vastgesteld, in het voorjaar wordt de jaarrekening en inhoudelijke verantwoording over het verstreken jaar besproken. Deze (P&C-) documenten worden opgesteld door de strategische beheerpartij. Het OGB Beheer bespreekt daarnaast tenminste twee maal per jaar de voortgang in de uitvoering van de beheeropdracht en daarbij ondervonden knelpunten vanuit zowel de beheerorganisaties als de uitvoeringspraktijk. Zij treedt op als sparringpartner voor de strategische beheerorganisatie als het gaat om mogelijke oplossingen hiervoor.

Het OGB-beheer is ook de plaats om elkaar als mede overheden aan te spreken op ieders rol en bijdrage aan het goed functioneren van DSO-LV, onder andere door te zorgen voor actuele, betrouwbare en complete content. Tot slot initieert het OGB Beheer in 2026 de evaluatie van de werking van het beheerarrangement en in 2022 de evaluatie van de voor de eerste periode van 5 jaar gekozen tactische en operationele beheerorganisaties en neemt zij op basis van de uitkomsten van laatstbedoelde evaluatie en besluit over de keuzes van deze beheerorganisaties voor de volgende cyclus van 5 jaar (2024 t/m 2028). Dit besluit wordt voor 1 november 2022 ter bekrachtiging voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg.

Vastlegging

De kaderstellende afspraken zoals uitgewerkt in dit beheerarrangement worden vastgelegd in de beheerovereenkomst DSO-LV; dit is een juridisch afdwingbaar contract.

In de beheerovereenkomst DSO-LV wordt vastgelegd dat de Minister van BZK bij de uitoefening van haar bestaande bevoegdheden als (mede)wetgever en bestuursorgaan

- zich bindt aan de afspraken met de andere overheden, met betrekking tot
  - de inhoud van de opdracht aan de strategische beheerorganisatie
  - de keuze van en de opdracht aan de tactische en operationele beheerorganisaties;
- ervoor zorg draagt dat het inhoudelijk en budgettair kader voor opdrachtuitvoering door deze organisaties wordt vastgelegd in de betreffende overeenkomsten voor opdrachtuitvoering, die met deze organisaties gesloten worden;
- zorgt draagt voor het beleggen en het toereikend invullen van de strategische beheertaak binnen het departement;

- met collega Ministers en de koepels afspraken maakt over het invoeren van gegevens in DSO-LV en eventuele andere elementen die noodzakelijk zijn voor de werking van DSO-LV in DSO als stelsel.

Bij het afsluiten van de beheerovereenkomst DSO-LV staan de maatschappelijke doelen die met de Omgevingswet worden beoogd voorop: (1) een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden en (2) de fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen. Hiervan zijn vier verbeterdoelen afgeleid: (1) de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht vergroten, (2) de fysieke leefomgeving samenhangend benaderen, (3) de bestuurlijke afwegingsruimte voor de fysieke leefomgeving vergroten en (4) de besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving versnellen en verbeteren. DSO staat ten dienste van de doelstellingen en ambities van de Omgevingswet.

6.3. Niveau 3; strategisch beheer

Kern: de verantwoordelijkheid voor dit derde niveau wordt belegd bij de beleidskern van BZK dat door de Minister als strategisch beheerder aangewezen wordt.

Positionering

De strategische beheerorganisatie is het derde niveau in het beheerarrangement. Het organiseert en bestuurt de uitvoering van de integrale beheeropdracht DSO-LV. Het Bestuurlijk Overleg treedt feitelijk op als opdrachtgever van de strategische beheerorganisatie, formeel is dat de Minister. De strategische beheerorganisatie treedt op zijn beurt op als opdrachtgever voor de opdrachtuitvoering naar de tactische beheerorganisatie DSO-LV, die in de relatie naar de operationele beheerpartijen van de Minister BZK de positie krijgt van gemandateerd opdrachtgever met een daarbij passend mandaat.

Opdracht

Binnen de kaders van de beheerovereenkomst DSO-LV krijgt de beleidskern van BZK in de rol van strategisch beheerder de ruimte en het mandaat van de Minister om het integrale beheer van DSO-LV te organiseren en te managen.

Onder deze beheertaak valt:

- organiseren, managen en doen uitvoeren van de verschillende beheertaken, afzonderlijk en in samenhang, alsook in relatie tot wetgeving en andere veranderopgaven;
- selectie van de tactische en operationele beheerorganisaties, met bekrachtiging door het interbestuurlijk niveau en instemming van de betrokken organisaties;
- opdrachtgever tactische beheerorganisatie; verlenen opdracht, contracteren namens de Minister van BZK, aansturen en zo nodig bijsturen, sturen en optreden bij escalaties vanuit tactisch beheer;
- beheerplannen en begrotingen strategisch, tactisch en operationeel beheer (doen) opstellen en voorleggen aan OGB beheer;
- rapporteren en verantwoording afleggen aan Bestuurlijk Overleg over kwaliteit en kosten tactisch en operationeel beheer (jaarrekening);
- budgetverantwoordelijkheid voor de integrale budgetten voor tactisch en operationeel beheer en de daaraan verbonden risico's, het toezien op de afdracht van de bijdragen van de provincies, gemeenten en waterschappen en het zorg dragen voor het beschikbaar komen van de bijdragen binnen het Rijk;

- overleg voeren en samenspraak houden met medeoverheden over voor hen belangrijke vraagstukken over de uitvoering, waaronder het kwaliteitsniveau van dienstverlening.
- in samenspraak met het OGB Beheer initiëren en doen uitvoeren van evaluatie van het beheerarrangement in 2026;
- in samenspraak met het OGB Beheer initiëren en doen uitvoeren van de evaluatie in 2022 van de voor de periode 2019-2023 gekozen tactische en operationele beheerorganisaties en het na ommekomst van een zorgvuldig selectieproces uitbrengen van een voorstel over de meest gereede tactische en operationele beheerorganisaties voor de volgende periode van 5 jaar, aan het OGB Beheer dat hierover een besluit neemt, dat bekrachtigd moet worden door het Bestuurlijk Overleg;
- regie voeren op het adequaat functioneren van voorzieningen DSO die niet tot DSO-LV behoren maar daarvoor wel cruciaal zijn, het onderhouden van contacten en afstemmen met organisaties die verantwoordelijk zijn voor het beheer van deze voorzieningen en het zo nodig escaleren naar de eigenaar van de betreffende organisatie als daar vanuit het belang van het goed kunnen functioneren van DSO-LV aanleiding voor is.

Het betreft aanvankelijk een vijfjarige opdracht voor de periode 2019 - 2023, die uitgevoerd wordt met een jaarcyclus van strategisch beheerplan en begroting, rapportage en verantwoording vanuit de strategische beheerorganisatie naar het Bestuurlijk Overleg over de uitvoering van de beheeropdracht.

Bij het uitvoeren van de opdracht worden de andere overheden door de strategische beheerorganisatie op de volgende manier betrokken bij beslissingen die hij neemt:

- (1) nadat overeenstemming is bereikt met de andere overheden
  - Vaststellen jaarwerkplan, begroting, jaarrekening en verantwoording voor tactisch en operationeel beheer
  - Wijziging van de opdracht aan de tactische beheerorganisatie met wezenlijke impact voor het gebruik van DSO-LV door de bestuursorganen
  - Wisseling tactische beheerorganisatie
  - Vaststellen en wijzigen kwaliteitsniveau van dienstverlening en gebruikersondersteuning en impact voor beheerkosten
  - Beslissingen over door-ontwikkeling voorzieningen met wezenlijke impact voor bestuursorganen als gebruikers
  - Beschikken over de 'reserveringspot' voor egaliseren kosten beheer tussen jaren. Vaststellen voorstellen aan Bestuurlijk Overleg.
- (2) in afstemming met de andere overheden
  - Beslissingen over door-ontwikkeling voorzieningen zonder wezenlijke impact voor bestuursorganen als gebruikers
  - Invulling opdracht tactische beheerorganisatie binnen de kaders van het strategisch beheerplan en de begroting
  - Wisseling van operationele beheerorganisatie (s)
  - Beslissingen ingeval van calamiteiten of escalaties in de relatie strategisch en tactisch beheer resp. tactisch en operationeel beheer met bestuurlijke of financiële consequenties voor de andere overheden
- (3) autonoom met melding aan de andere overheden

- Wijziging van de opdracht aan of werkwijze van de tactische beheerorganisatie van substantiële aard, zonder directe gevolgen voor het gebruik van DSO-LV door de bestuursorganen.
- Beslissingen ingeval van calamiteiten of escalaties in de relatie strategisch en tactisch beheer resp. tactisch en operationeel beheer zonder bestuurlijke of financiële consequenties voor de andere overheden
- (4) autonoom zonder melding aan de andere overheden
  - Wijzigen van de opdracht aan of werkwijze van de tactische beheerorganisatie van niet substantiële aard
  - Managementbeslissingen, waaronder personele beslissingen over de uitvoering van de beheeropdracht.

Relatielijnen

De strategische beheerorganisatie heeft de volgende relatielijnen

- een formele verantwoordingsrelatie binnen het departement
- een directe materiële opdrachtnemers- en verantwoordingsrelatie met het interbestuurlijk niveau (Bestuurlijk Overleg en OGB Beheer). Hij rapporteert over de uitvoering van de opdracht op de twee hierboven aangegeven momenten in het jaar aan het OGB-Beheer en 1 keer per jaar aan het Bestuurlijk Overleg.
- een opdrachtgevende relatie met de tactische beheerorganisatie DSO-LV, waarmee hij periodiek voortgangsoverleg voert en waarlangs hij stuurt en verantwoording afgelegd krijgt;
- een samenwerkingsrelatie met (de leden van) het OGB Beheer en hun koepels en een equivalent ervan aan Rijkszijde die zo ook één aanspreekpunt vormen voor de strategische beheerorganisatie;
- een functionele regie-, coördinatie-, en/of afstemmingsrelatie met organisaties die verantwoordelijk zijn voor het strategisch, tactisch en/of operationeel beheer van andere onderdelen van DSO die niet behoren tot DSO-LV, dit met het oog op een goede werking van DSO-LV in relatie tot andere voorzieningen die behoren tot DSO binnen BZK, binnen het Rijk en daarbuiten.

Overlegtafel voor interbestuurlijke samenwerking

De overlegtafel voor de interbestuurlijke samenwerking op het niveau van het strategisch beheer is het OGB Beheer. Hierin zit een vertegenwoordiger namens de Rijksgeledingen die DSO-LV gebruiken en die zich hiervoor bundelen in enig (virtueel) verband om zo één aanspreekpunt te zijn voor de strategische beheerorganisatie, en de (beleids-)verantwoordelijke directeuren van de koepels van gemeenten, provincies en waterschappen, gesecondeerd door hun verander- c.q. programmamanagers of beleidsadviseurs Omgevingswet. Uit oogpunt van functiescheiding worden de Rijksgeledingen in dit overleg vertegenwoordigd door een ander daarvoor door de gezamenlijke Rijksgeledingen aangewezen departement dan BZK. Dit andere departement is ook verantwoordelijk voor de coördinatie en afstemming van de gebruikersinbreng vanuit de Rijksgeledingen in het OGB Beheer. De eindverantwoordelijke managers van de strategische en van de tactische beheerorganisatie worden, om in een directe lijn de in het kader van de interbestuurlijke samenwerking belangrijk dialoog over beheervraagstukken te kunnen voeren, als adviseur aan het OGB Beheer toegevoegd en kunnen voorstellen ander (niet overheids-) partijen uit te nodigen.

Qua samenstelling is dit behoudens de vertegenwoordiging van Rijk en deelname van de tactisch beheerder gelijk aan het huidige OGB, maar het OGB Beheer heeft een andere opdracht, werkt in een andere setting en onder voorzitterschap van de vertegenwoordiger van een van de andere overheden en BZK heeft een andere (opdrachtnemende) rol. Besluitvorming

gebeurt, passend bij het karakter van de samenwerking, bij consensus; het is dus een op overeenstemming gericht interbestuurlijk overleg. Dit OGB Beheer komt periodiek bij elkaar en wordt ook gebruikt om af te stemmen over de voorstellen die aan het Bestuurlijk Overleg voorgelegd worden.

Het OGB Beheer voert met de eindverantwoordelijke manager van de beleidskern van BZK waaraan opdracht wordt verleend voor strategisch beheer wordt overleg over de uitvoering van de integrale beheeropdracht. De strategische beheerorganisatie voert het overleg over de opdrachttuitvoering op zijn beurt met de organisatie die belast is met het tactisch beheer. In de eerste fase, vermoedelijk tot datum invoering van de Omgevingswet, komt het OGB Beheer 1x per 2 maanden bijeen. Daarna wordt de frequentie terug gebracht naar 1x per 3 maanden.

Vastlegging

De afspraak met BZK om het strategisch beheer te doen en de daarvoor geldende condities zoals deze in dit beheerarrangement uitgewerkt zijn wordt vastgelegd in de beheerovereenkomst DSO-LV, die getekend wordt door de vier overheden. Binnen het Ministerie wordt de opdrachtverlening aan de beleidskern op de gebruikelijke wijze geregeld.

6.4. Niveau 4; tactisch beheer

Kern: de verantwoordelijkheid voor dit vierde niveau van beheer wordt als uitkomst van het doorlopen selectieproces belegd bij een bestaande publieke uitvoeringsorganisatie die valt onder de verantwoordelijkheid van BZK. De keus voor de eerste 5 jaar, 2019 t/m 2023, wordt vastgelegd in de beheerovereenkomst DSO-LV.

De keus voor de volgende periode 5 jaar, 2024 t/m 2028, is een onderdeel van de interbestuurlijke kaderstelling en wordt gemaakt op basis van een objectief en zorgvuldig proces, waarvoor de spelregels en criteria medio 2022 vastgesteld worden door het OGB Beheer.

Positionering

De tactische beheerorganisatie is het vierde niveau in het beheerarrangement. Het heeft de strategische beheerorganisatie van BZK als opdrachtgever. De tactische beheerorganisatie treedt op zijn beurt op als gemandateerd opdrachtgever namens de Minister van BZK naar de operationele beheerorganisaties DSO-LV.

Wanneer de tactische beheerorganisatie ook fungeert als operationele beheerorganisatie voor een of meer voorzieningen van DSO-LV is de tactische beheerorganisatie gehouden intern een scheiding in functies en budgetten aan te brengen, naar analogie van de algemene principes van governance die gelden binnen de Rijksdienst.

Opdracht

De strategisch beheerder sluit in de rol van opdrachtgever een vijfjarige raamovereenkomst voor opdrachttuitvoering met de tactische beheerorganisatie als opdrachtnemer. Deze kan jaarlijks nader worden ingevuld.

In deze overeenkomst voor opdrachttuitvoering wordt vastgelegd dat de tactische beheerorganisatie voor 1 juni 2019, in samenspraak met de operationele beheerorganisaties vanwege de doorvertaling ervan in de overeenkomst van opdrachttuitvoering operationeel beheer, een beheerprotocol met daarin opgenomen een visie op de kwaliteit van

dienstverlening opstelt en ter vaststelling voorlegt aan de strategische beheerorganisatie die deze documenten voor afstemming en instemming voorlegt aan het OGB Beheer. In het protocol worden onder andere spelregels vastgelegd over de wijze waarop de opdracht uitgevoerd wordt en voor de keus van de tactische beheerorganisatie om bepaalde taken aan een derde uit te besteden.

De tactische beheerorganisatie heeft de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Coördineren, aansturen en managen van operationeel beheer DSO -LV en de daarmee belaste partijen
  - zorg dragen voor heldere opdrachtverlening en afsprakenkader op het gebied van kwaliteit, beschikbaarheid en continuïteit dienstverlening en het sluiten van overeenkomsten van opdrachttuitvoering met operationele beheerorganisaties namens de Minister van BZK
  - zorg dragen voor synergie en samenhang tussen de te onderscheiden operationele ketens¹⁴
  - uitvoeren issue en changemanagement
  - beheersen van onvoorziene omstandigheden en monitoren van risico's, specifiek in de relatie tactisch - operationeel beheer en treffen van beheersmaatregelen
- Borgen werking DSO-LV in DSO als stelsel;
  - managen van de afhankelijkheden van andere landelijke voorzieningen en de lokale uitvoering
  - regisseren op samenhang, samenwerking en connectiviteit tussen DSO-LV en andere noodzakelijke diensten en/of producten uit DSO ten behoeve van functioneren DSO-LV en het maken van afspraken en voor zover nodig het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten, SLA's of ander type overeenkomst met de betreffende beheerorganisaties namens de Minister van BZK
  - organiseren totstandkoming integratie en ontsluiting technische voorzieningen
  - (doen) uitvoeren van gebruikersondersteuning op generiek niveau (helpdeskfunctie omtrent DSO-LV zelf en als onderdeel van DSO) en het (doen) uitvoeren van diverse vormen van klantmanagement en klantinteractie
  - sturen op gebruik GDI componenten
  - relatie onderhouden met departementale eenheden belast met beleid en wetgeving om interactie met de uitvoering te borgen
- Borgen werking DSO-LV als keten van informatiestromen
  - vaststellen van aansluit- en gebruikersvoorwaarden en implementatiestrategie
  - bewaken naleving standaarden en architectuurafspraken
  - bewaken kwaliteit gegevenslevering bestuursorganen, signaleren van gebreken en discrepanties tussen kwaliteitseisen en standaarden
- Organiseren van het netwerk van beheerorganisaties, bestuursorganen en hun voor de uitvoering van de wet relevante regionale samenwerkingsverbanden, via hun koepels, en andere gebruikers
  - stimuleren gebruik DSO-LV
  - organiseren vraagarticulatie gebruikers, vertalen vraag gebruikers naar aanbod operationele beheerders, mede met het oog op de door-ontwikkeling van voorzieningen die zij beheren.

---

¹⁴ Dat zijn: van plan tot publicatie, van idee tot afhandeling, van vraag tot informatie.

- Voorwaarden creëren voor en regie voeren op functioneren en innovatie DSO als stelsel.
- Adviseren van de strategisch beheerder.
- Opdrachtgeverschap namens de minister van BZK, op basis van het Plan Uitbouw DSO-LV, waarover in het Bestuurlijk Overleg in consensus is besloten, en daarop gebaseerde businesscase per component en opgaaf kosten beheer door de tactische beheerorganisatie, aan de voor de betreffende component meest gerede partij voor het ontwikkelen van nieuwe componenten in het kader van de uitbouw van DSO-LV en sturing op de realisatie ervan binnen de afgesproken kaders (kwaliteit, tijd, geld). De TBO heeft voor de realisatie van uitbouwprojecten binnen deze kaders een inspanningsverplichting.
- Het jaarlijks volgens de gebruikelijke Rijksregels verantwoording afleggen aan de strategische beheerorganisatie over de uitvoering van de beheeropdracht en de geleverde prestaties.

Uit deze opdracht volgt een aantal taken waarvan de uitvoering op een verschillende manier georganiseerd wordt en wel als volgt:

- A. De tactische beheerorganisatie voert een deel van de opdracht zelf uit (of onder haar regie en opdracht door een derde partij buiten het stelsel van DSO voor haar laten uitvoeren). Deze onderdelen zijn van cruciaal belang voor een adequaat beheer DSO-LV en zijn nauw verweven met de kerntaken van de tactische beheerorganisatie die volgen uit de opdracht. De keuzes die hier gemaakt worden tussen ook zelf doen of uitbesteden aan een derde partij legt de tactische beheerorganisatie voor aan de strategische beheerder die ermee moet instemmen.
- B. Voor een deel wordt de opdracht uitgevoerd door andere, overwegend publieke, partijen en kan de tactische beheerorganisatie daar rechtstreeks op sturen via een overeenkomst van opdracht. Zij heeft hier een resultaatsverplichting voor de voorzieningen die onderdeel vormen van DSO-LV. Dat geldt niet door de uitbouw van DSO-LV; hiervoor geldt een inspanningsverplichting.
- C. Voor het deel van de opdracht dat ziet op de coördinatie en regie op het functioneren van DSO als stelsel is de tactische beheerorganisatie afhankelijk van de samenwerking met andere partijen zonder daar direct op te kunnen sturen. Zij heeft hier een inspanningsverplichting. Met laatstgenoemde partijen worden afspraken gemaakt en vastgelegd, waarin de wederzijds te leveren bijdragen aan een goede samenwerking worden opgenomen.
De opdracht is hier bij de betreffende organisatie te bewerkstelligen dat zijn dienst aansluit op wat er nodig is om DSO-LV als zodanig en als onderdeel van DSO als stelsel en de keten van informatiestromen te laten werken.

De tactische beheerorganisatie heeft nog een andere belangrijke afhankelijkheid en dat is de content van DSO-LV. De bestuursorganen zijn wettelijk verplicht tot het invoeren, actueel, betrouwbaar en compleet houden van de content.

Gefaseerde start: interactief ingroeimodel

De periode tot inwerkingtreding van de Omgevingswet, 1 januari 2021, wordt gezien als een transitiefase waarin het integrale beheer stapsgewijs wordt ingericht en gaat functioneren. Zij neemt stapsgewijs delen van de taken van het huidige programma DSO over op een manier waarbij continuïteit van het lopende ontwikkel- en beheerproces, de al bestaande interbestuurlijke samenwerking en behoud van kennis en ervaring wordt zeker gesteld.

De tactische beheerorganisatie start per 1 januari 2019, het takenpakket wordt gefaseerd gevuld, zowel qua aard als qua intensiteit. Bij de uitrol van dit transitieproces zal het OGB Beheer actief betrokken worden zodat vertegenwoordigers van de koepels en Rijksgeleringen de invulling van de afspraak dat DSO-LV op 1 januari 2020 beschikbaar is voor gebruik voor de bestuursorganen zelf kunnen volgen en daar op kunnen (bij)sturen.

In 2019 zal de nadruk liggen op de overgang van ontwikkeling naar beheer via het in ontvangst nemen van gereedgekomen voorzieningen van DSO-LV in de loop van 2019. De tactische beheerorganisatie zal daarbij onder regie van BZK als strategische beheerorganisatie, intensief gaan samenwerken met het programma DSO en fungeren als haar materieel opdrachtgever en een stevige rol spelen in het uitvoeren vóór 1 januari 2020 van het acceptatieproces per gereed gekomen voorziening en op het geheel van DSO-LV. Voor deze overgang wordt door de tactische beheerorganisatie een Transitieplan 2019 - 2020 opgesteld, vanuit het principe van in-faseren van de tactische beheerorganisatie en uit-faseren van de programmaorganisatie DSO.

Het accent ligt in 2019 verder bij:

- In ontvangst nemen van voorzieningen in 2019
- Acceptatieproces van voorzieningen mede begeleiden
- Het inrichten en bemensen van de eigen eenheid, opstellen van beheerprotocol
- Het leveren van een bijdrage aan het selectieproces en de vastlegging van afspraken met de gekozen operationele beheerpartijen voor DSO-LV, inclusief het maken van afspraken met deze partijen over de continuïteit van de huidige voorzieningen en dienstverlening tot op het moment dat deze op gaan in DSO en in daar in beheer worden genomen,
- Het maken van samenwerkingsafspraken met partijen die standaarden, voorzieningen of informatiebronnen exploiteren die belangrijk zijn voor het functioneren van DSO-LV zelf, in DSO als stelsel en in de keten van informatiestromen.

Het acceptatieproces van tot uiterlijk 1 januari 2020 gereed gemelde voorzieningen

Het acceptatieproces wordt in 2018 en 2019 uitgevoerd in opdracht en onder verantwoordelijkheid van het Opdrachtgevend beraad (Beheer) DSO-LV, met betrokkenheid van de tactische beheerorganisatie, waarbij de intensiteit van die betrokkenheid nader wordt bepaald en mede afhankelijk is van het moment waarop acceptatie van een ontwikkelde voorziening aan de orde is.

Ontwikkelpartijen leveren ontwikkelde voorzieningen op bij het programma DSO, dat verantwoordelijk is voor de dechargeverlening aan de bouwer. Het programma DSO meldt de ontwikkelde voorziening, na eigen toetsing aan de verleende opdracht en eventuele aanpassing door de betreffende ontwikkelpartij, gereed bij het Opdrachtgevend beraad (Beheer) DSO-LV. Daarna start het acceptatieproces.

Doel van het acceptatieproces is:

- Vast te stellen dat het geleverde onderdeel van DSO-LV (product) voldoet aan de gestelde technische, functionele en gebruikerseisen en -in tweede instantie- dat DSO-LV als geheel voor alle bevoegd gezagen functioneert conform de bedoeling.
- Decharge te verlenen aan de programmaorganisatie.
- Vast te stellen dat het product gereed is voor overdracht en zo het overdrachtmoment naar de operationeel beheerder te markeren, op basis van de afspraken over de manier van overdracht en uitvoering van de operationele beheertaak.

In het acceptatieproces wordt per product dat opgeleverd wordt een onderscheid gemaakt in vier beoordelingen:

1. De technisch-functionele kant van het product.
2. De vraag of het product zo opgeleverd is dat het ook in gebruik kan worden genomen.
3. De inrichting van het overdrachtsproces van het product van de ontwikkelpartij naar de beheerpartij.
4. De vraag of de beheerpartij klaar is voor in beheer neming.

Voor elke beoordeling worden vooraf beoordelingscriteria vastgesteld door het Opdrachtgevend beraad (Beheer) DSO-LV, in samenspraak met de tactische beheerorganisatie. De beoordeling gebeurt door het OGB Beheer en de tactische beheerorganisatie samen, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid.

Het acceptatieproces kent twee fasen, fase 1 waarin de verschillende onderdelen aan de orde komen en fase 2 waarin de werking van het stelsel als geheel aan de orde is.

Fase 1 resulteert in een voorlopige acceptatie van het betreffende product en het voorgenomen overdrachtsproces door het OGB Beheer en de tactische beheerorganisatie, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid; op basis hiervan vindt de overdracht plaats en start het operationeel beheer op voorlopige basis. Deze fase loopt tot 1 juli 2019. Op een parallel spoor bereidt de tactische beheerorganisatie intussen de afspraken omtrent de uitvoering van het operationele beheer met de betreffende organisatie voor, inclusief de werkwijze in de fase tot definitieve acceptatie (fase 2).

Fase 2, wanneer alle afzonderlijke producten opgeleverd zijn, resulteert in een definitieve acceptatie van de verschillende producten én DSO-LV als geheel door het OGB Beheer en de tactische beheerorganisatie, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid. Deze fase loopt volgens de huidige inzichten uitgaande van oplevering op 1 juli 2019 van DSO-LV van 1 juli t/m 31 december 2019. Op een parallel spoor maakt de tactische beheerorganisatie intussen de afspraken omtrent de uitvoering van het operationele beheer met de betreffende organisatie definitief en legt deze vast.

Voor 2020 zal het accent van de werkzaamheden komen te liggen op voorbereiden, oefenen, testen en stimuleren van het gebruik bij bestuursorganen. Het voorbereiden van burgers en bedrijven is een taak van het programma Aan de Slag, onderdelen Invoeringsondersteuning en Veranderopgave.

De tactische beheerorganisatie doet uiterlijk in het 3^e kwartaal 2020 of zoveel eerder als nodig een voorstel aan het Opdrachtgevend beraad Beheer DSO-LV voor een acceptatieprotocol voor het in beheer doen nemen van bestanddelen van DSO-LV in het kader van de uitbouw.

In 2021 is de formele start van DSO-LV als gevolg van de inwerkingtreding van de wet.

De tactische beheerorganisatie stelt voor 1 maart 2019 een Transitieplan 2019 - 2021 op en legt dat ter bespreking voor aan de strategische beheerder en deze stemt over dit Plan af met het OGB Beheer.

Relatielijnen

De tactische beheerorganisatie heeft de volgende relatielijnen:

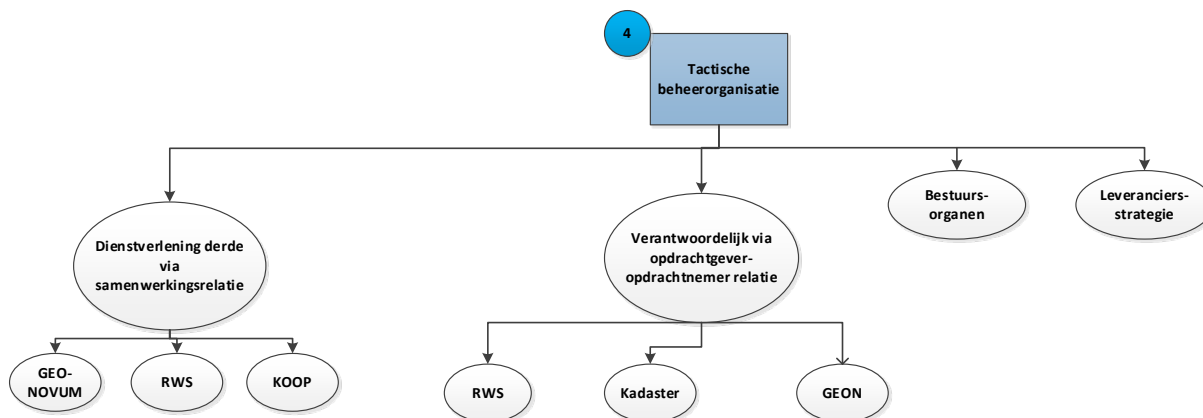
- Een opdrachtgeversrelatie naar de operationele beheerorganisaties van onderdelen van DSO-LV. Waar een onderdeel van de eigen organisatie operationele beheertaken uitvoert is een adequate inrichting van de driehoeksrelatie eigenaar-opdrachtgever-opdrachtnemer nodig. Daarbij moeten de daarbij behorende verantwoordelijkheden in

evenwicht met elkaar vorm krijgen, ook om te voorkomen dat de tactische beheerorganisatie strenger is naar het eigen onderdeel dat operationele beheertaken uitvoert dan naar externe operationele beheerpartijen, omdat dat knellend kan werken in de uitvoering.

- Een samenwerkingsrelatie met beheerders van standaarden of voorzieningen die geen onderdeel zijn van DSO-LV maar wel nodig zijn om DSO-LV te laten functioneren.
- Een samenwerkingsrelatie met de bestuursorganen als gebruikers, initiatiefnemers en betalers; deze verloopt via de uitvoeringsorganisaties van de koepels, en aan Rijkszijde een daarvoor te treffen (virtuele) vergelijkbare oplossing. Deze uitvoeringsorganisaties dragen zorg voor advisering en/of ondersteuning van hun leden als bevoegd gezagen bij de uitvoering van hun taak in het kader van de Omgevingswet en vervullen de liaisonfunctie voor de tactische beheerder voor het optimaliseren van het functioneren DSO-LV, en het organiseren van de interbestuurlijke invloed, participatie en betrokkenheid. In dat kader worden via deze relatielijn afspraken gemaakt over de aansluitvoorwaarden op DSO-LV die gelden voor de bestuursorganen.
- Een contact- en afstemmingsrelatie met brancheorganisaties uit het bedrijfsleven, zoals MKB, VNO-NCW, etc. en verenigingen van bewonersbelangen bijv. Vereniging Eigen Huis, en vergelijkbare maatschappelijke organisaties.
- Een afstemmingsrelatie met ICT-leveranciers van de bestuursorganen en operationele beheerorganisaties op strategisch niveau, in het kader van een adequate leveranciersstrategie gezien de afhankelijkheden die er in DSO-LV zijn van technische voorzieningen, en mede ter ondersteuning van de relatie tussen operationele beheerpartijen die verantwoordelijk zijn voor het operationele leveranciersmanagement.
- Een directe relatie met zijn eigenaar. Deze mag niet interfereren of de opdrachtnemende relatie van de tactische beheerder met de strategische beheerder op welke wijze dan ook verstoren. Dit vereist een goede inrichting van de driehoeksrelatie eigenaar-opdrachtgever-opdrachtnemer, waarbij de drie daarbij behorende verantwoordelijkheden in evenwicht met elkaar vorm krijgen.

Wanneer het principebesluit van het OGB van februari 2018 om de ontwikkelpartijen ook de eerste periode van het operationeel beheer op te dragen omgezet wordt in een definitief besluit en deze ontwikkelpartijen de beheeropdracht ook daadwerkelijk aanvaarden, zien de relatielijnen er gevisualiseerd als volgt uit.

Relatielijnen tactische beheerorganisatie DSO

Daarnaast krijgt de tactische beheerorganisatie in opdracht van de strategische beheerorganisatie een aparte opdrachtgeversrelatie met partijen die op basis van besluitvorming in het OGB Beheer belast worden met het ontwikkelen van componenten voor de uitbouw van DSO-LV volgens het daarvoor vast te stellen Plan Uitbouw DSO-LV.

Overlegtafel voor interbestuurlijke samenwerking

Het organiseren van interbestuurlijke betrokkenheid bij het tactisch beheer gaat over twee thema's: effectiviteit van beheer enerzijds en inhoudelijke vraagstukken rondom de uitvoeringspraktijk anderzijds. De precieze vormgeving wordt op basis van onderstaande uitgangspunten door de tactische beheerorganisatie en de koepels gezamenlijk uitgewerkt.

Het eerste overlegplatform heeft als doel vraagstukken te bespreken die gaan over informatiekundige aspecten en de effectiviteit van het beheer, ook in termen van werkwijze met releases, architectuur, standaarden. De samenwerking op dit terrein tussen de tactische beheerder en de koepels en een daarvoor aan Rijkszijde te treffen (virtuele) oplossing maakt hier onderdeel van uit. Dit overleg heeft daarmee een wederkerig karakter. Dit overleg is daarom niet alleen van belang voor het collectief van de bestuursorganen als gebruikers, maar ook voor de tactisch beheerder zelf. Het ligt voor de hand dat in dit regieoverleg tactisch beheer DSO (ROTB, werktitel) de directeuren van de koepels en/of de uitvoeringsorganisaties van de koepels en de onderdelen van het Rijk die verantwoordelijkheid zijn voor de (samenwerking in de) uitvoering overleggen met de tactische beheerder.

Ten tweede overlegplatform heeft als doel vraagstukken te bespreken over het gebruik van DSO-LV die op tactisch niveau opgelost moeten worden, waaronder veranderingen in wet- en regelgeving met impact voor -de werking van- DSO-LV en wensen die opkomen vanuit de uitvoeringspraktijk (collectieve vraagarticulatie) over de inrichting en het functioneren van DSO-LV. Vanuit die optiek vormt de samenwerking met de koepels en de uitvoeringsorganisaties van VNG, IPO en UvW, die hun leden sectoraal ondersteunen bij dit soort uitvoeringsvraagstukken rondom DSO-LV, onderwerp van gesprek in dit overleg, gericht op de vraag hoe de samenwerking verloopt en versterkt kan worden. Vanuit dat belang participeren vertegenwoordigers van alle bestuursorganen, gebundeld via hun koepels en voor het Rijk op een nader te bepalen (virtuele) wijze gebundeld, met managementverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Omgevingswet op decentraal niveau c.q. binnen de betreffende onderdelen van het Rijk, in dit netwerkoverleg gebruikers DSO (NWOG, werktitel), samen met de directeuren van de koepels of hun uitvoeringsorganisaties.

Tot slot heeft de tactische beheerorganisatie regulier beheeroverleg met de operationele beheerorganisaties, afzonderlijk en gezamenlijk, over de uitvoering van de beheeropdracht en knelpunten die zich daarbij voor doen.

Vastlegging

Uitwerking van de opdracht aan de tactische beheerorganisatie door de strategische beheerorganisatie gebeurt in een vijfjarige raamovereenkomst voor opdrachtuitvoering, waarin de aard en inhoud van de opdracht, de condities waaronder deze moet worden uitgevoerd, het mandaat, de te leveren prestaties en de wijze waarop over de uitvoering wordt gerapporteerd worden vastgelegd. Deze kan jaarlijks nader worden ingevuld.

In deze overeenkomst wordt onder andere ook vastgelegd dat de tactische beheerorganisatie:

- Voor 1 maart 2019 een Transitieplan maakt voor de startfase 2019 - 2021.

- Voor 1 juni 2019 een beheerprotocol opstelt.
- Voor 1 juni 2019 een voortschrijdend meerjarig tactisch beheerplan en meerjarenbegroting opstelt.
- Voor 1 juli 2019 de aansluitvoorwaarden voor bestuursorganen en een informatie- en communicatieprotocol opstelt.

Vervolgens wordt in een jaarlijkse cyclus het voortschrijdend meerjarig tactisch beheerplan en de begroting voor het komend jaar vastgesteld door de strategische beheerder na overeenstemming met de andere overheden in het OGB Beheer en de rekening en verantwoording van het verstreken jaar besproken in het OGB Beheer.

6.5. Niveau 5; operationeel beheer

Kern: de verantwoordelijkheid voor dit vijfde niveau van beheer wordt belegd bij verschillende beheerpartijen, die op basis van een nader vorm te geven selectieproces zijn gekozen, welke keus de eerste keer wordt bekrachtigd door het Bestuurlijk Overleg.

Positionering

De operationele beheerorganisaties vormen samen het vijfde niveau in het beheerarrangement. Zij hebben de tactisch beheerorganisatie als opdrachtgever en kunnen zelf als opdrachtgever fungeren naar derden, bijv. IT-leveranciers. De keuze is of wordt geregeld in de wetgeving of wordt besloten door de Minister van BZK, in overeenstemming met de collega Minister wanneer deze eigenaar is van de betreffende beheerorganisatie. De tactische beheerorganisatie wordt gemachtigd om het opdrachtgeverschap namens de Minister van BZK uit te voeren en de (raam-)overeenkomst van opdrachttuitvoering te sluiten met de operationele beheerpartij waarmee deze de opdracht aanvaardt.

Opdracht

De operationele beheertaak behelst het in stand houden, onderhouden en exploiteren, gebruiken en continu door-ontwikkelen van de resp. delen van DSO-LV met bijbehorende ondersteunende dienstverlening aan de bestuursorganen in de vorm van een helpdeskfunctie over het gebruik van de betreffende voorziening. Dit kan deels worden uitbesteed aan private partijen. De operationele beheerorganisatie voert deze opdracht uit op basis van een werkplan en begroting, welke stukken jaarlijks vooraf goedgekeurd moeten worden door de tactische beheerorganisatie. Op basis hiervan wordt door de tactische beheerorganisatie het budget voor beheer vastgesteld. De operationele beheerorganisatie stimuleert innovatie en stuurt op de kwaliteit van dienstverlening in relatie tot de beheerkosten, beheert het budget en legt jaarlijks verantwoording af aan de opdrachtgever over de uitvoering van de beheeropdracht en de geleverde prestaties op een wijze als vastgelegd in de (raam-)overeenkomst van opdracht.

De operationele beheertaken worden voor de eerste periode van 5 jaar (2019 t/m 2023) op basis van het principebesluit van het OGB van februari 2018, door de Minister van BZK, in overeenstemming met de collega minister wanneer deze eigenaar is van de betreffende operationele beheerorganisatie, belegd bij de organisaties die de betreffende voorziening nu ontwikkelen of al ontwikkeld hebben indien en voor zover met deze organisaties overeenstemming wordt bereikt over de inhoud, kwaliteit, kosten, risicoverdeling en randvoorwaarden voor de uitvoering van deze beheeropdracht. De inzet is erop gericht met deze betreffende organisaties hierover voor 1 juli 2019 in samenspraak tussen de strategische en tactische beheerorganisatie afspraken te maken en een (raam-)overeenkomst van opdrachttuitvoering te sluiten.

Relatielijnen

De operationele beheerorganisaties hebben ieder een eigen, directe opdrachtnemersrelatie met de tactische beheerorganisatie. Zij hebben onderling een samenwerkingsrelatie met het oog op het functioneren van DSO-LV als geheel. Daarnaast hebben zij een contact- en afstemmingsrelatie met -vertegenwoordigers van- de bestuursorganen als gebruikers. Over deze lijn verloopt de interactie tussen het landelijk georganiseerd operationeel beheer en de decentrale uitvoering. Doel hiervan is de gebruikersbelangen te behartigen, die gaan over behoeftes, knelpunten signaleren, en voor de decentrale uitvoering relevante informatie te delen vanuit de operationele beheerorganisatie, bijv. over releases, etc. Hiervoor wordt door iedere operationele beheerorganisatie een passend platform (bijv. een gebruikersraad) ingesteld. Dit platform heeft geen rol in het opdrachtgeverschap noch de aansturing van de operationele beheerpartij.

Operationele beheerorganisaties kunnen een opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie hebben met derden, waaronder IT-leveranciers. Dat is aan hen om te beslissen. Tot slot houden zij een relatie met hun eigenaar.

Overlegtafel voor interbestuurlijke samenwerking

Er is op dit niveau geen aparte overlegtafel voor interbestuurlijke samenwerking; dat loopt via de overlegplatforms die de tactische beheerder heeft met de koepels en/of hun uitvoeringsorganisaties.

Vastlegging

Uitwerking van de operationele beheeropdracht gebeurt in een (raam)overeenkomst voor opdrachttuitvoering die de tactische beheerorganisatie in de rol van opdrachtgever namens de Minister voor 1 juli 2019 afsluit met de resp. operationele beheerorganisaties als opdrachtnemer, waarin de inhoud van de opdracht, de condities waaronder deze moet worden uitgevoerd, het beschikbare budget, de te leveren prestaties en de wijze waarop over de uitvoering wordt gerapporteerd worden vastgelegd. De keuze voor een raamovereenkomst of integrale overeenkomst wordt in dit traject gemaakt. De (raam)overeenkomst betreft een doorvertaling van het beheerprotocol en het strategisch en het tactisch beheerplan. Wijziging in een van de genoemde documenten kan aanleiding geven de (raam)overeenkomst van opdrachttuitvoering aan te passen; de tactische en de betreffende operationele beheerorganisatie voeren hierover dan overleg.

Vervolgens wordt in een jaarlijkse cyclus het werkplan en de begroting van de operationele beheerorganisatie voor het komend jaar vastgesteld door de tactische beheerorganisatie. Tevens wordt in deze cyclus de door de operationele beheerorganisatie opgestelde rekening en verantwoording van het verstreken jaar met tactische beheerorganisatie besproken.

7. Financiële afspraken

Onder de gezamenlijk te dragen kosten van beheer vallen zowel de kosten van het strategisch beheer als de kosten van het tactisch beheer en het operationele beheer van DSO-LV en het Informatiepunt. Beheerkosten van componenten die wel nodig zijn om DSO-LV te laten functioneren, maar geen onderdeel zijn van DSO-LV vallen buiten het bestek van deze financiële afspraken.

De afspraken uit het Bestuursakkoord en het Financieel akkoord blijven leidend, zowel qua de overeen gekomen procentuele verdeling tussen de resp. overheden als hun maximum bijdrage voor beheer DSO-LV-basisvoorziening en het Informatiepunt (€ 25,9 mln.) en ambitieniveau scenario 3 Bestuursakkoord (€ 57 mln.).

Genoemd bedrag van € 25,9 mln. wordt volgens het Financieel akkoord als volgt opgebracht:

Rijk	19%	€ 5,0 mln.
Provincies	6%	€ 1,6 mln.
Gemeenten	70%	€ 18,0 mln.
Waterschappen	5%	€ 1,3 mln.
Totaal	100%	€ 25,9 mln.

Deze afspraken zijn als volgt nader ingevuld.

7.1. Moment van betalen

De bijdrage van de andere overheden in de kosten van beheer gaan in per 1 januari 2020, omdat DSO-LV -ook overeenkomstig hun eigen wens -vanaf 1 januari 2020 beschikbaar is voor gebruik door de bestuursorganen. Feitelijk betekent dit ten opzichte van de situatie waarin invoering van de wet per 1 januari 2018 resp. 2019 zou plaatsvinden een latere ingangsdatum dan toen overeengekomen.

Het DSO-LV zal in 2019 worden opgeleverd conform het door het OGB vastgestelde basisniveau. Dit basisniveau is verder uitgewerkt in het GPvE dat eveneens door het OGB is vastgesteld en periodiek "ververst". In de periode tussen oplevering van het DSO-LV basisniveau en datum inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben alleen bestuursorganen toegang tot het DSO-LV. Conform de afspraak in het Bestuursakkoord hebben zij daarmee een jaar de tijd om in overleg met hun softwareleveranciers hun eigen digitale systemen aan te passen en te zorgen dat deze goed worden aangesloten op DSO-LV. Immers, bij inwerkingtreding van de wet moet het hele digitale stelsel operationeel zijn, dus niet alleen DSO-LV, maar ook de achterliggende systemen bij alle bestuursorganen. Verder is DSO-LV in deze periode beschikbaar voor oefenen, testen en vullen met content door de bestuursorganen. Zo kunnen provincies en waterschappen vast testen met het uploaden van een omgevings- of waterschapsverordening, of gemeenten met het maken en uploaden van een omgevingsplan. Hetzelfde geldt voor het maken en uploaden van lokale toepasbare regels (vragenbomen die helpen bij het aanvragen/ melden van een activiteit die door decentrale regelgeving gereguleerd wordt, zoals het aanvragen van een kapvergunning): ook hier kan vast mee geoefend en getest worden.

De eindgebruiker (burgers en bedrijven) hebben beperkt toegang tot het DSO-LV vóór inwerkingtreding van de wet. Zij kunnen zich wel oriënteren en allerlei zaken checken, bijvoorbeeld via de Viewer. Maar vergunningaanvragen of meldingen kunnen pas vanaf de datum van inwerkingtreding via het DSO ingediend worden.

7.2. Kosten beheer 2018 en 2019

Kosten van beheer die gemaakt worden in 2018 en 2019 en die aantoonbaar toe te wijzen zijn aan het voorbereiden¹⁵ van de beheersituatie of het beheer zelf, worden op aangeven van BZK door partijen besproken en aanvaard als kosten waarvan het redelijk is dat die gezamenlijk worden gedragen, en wel conform de verdeelsleutel uit het Financieel akkoord. Hierbij geldt dat kosten van beheer van voorzieningen pas aan de orde kunnen zijn vanaf het moment van gereed melden ervan door programma DSO aan het OGB (verstrekken periode) of het moment van acceptatie van de voorziening door het OGB Beheer (toekomstige periode). Kosten die gemaakt worden voor herstel van gebreken die geconstateerd zijn in het acceptatieproces van de aangeboden voorziening, behoren tot de ontwikkelkosten. BZK doet op jaarbasis achteraf een concreet onderbouwd voorstel over de door te belasten kosten van beheer 2018 en 2019, waarover in het OGB Beheer overeenstemming moet worden bereikt. De niet als zodanig aan te merken kosten komen voor rekening van het Rijk.

7.3. Werken met meerjarig taakstellend budget

Er wordt gewerkt met een meerjarig taakstellend integrale budget voor beheer van DSO-LV en het Informatiepunt voor de periode van 8 jaar (2020 t/m 2027), de eerste 4 jaar (2020 t/m 2023) op het niveau als vastgelegd in het Financieel akkoord (€ 25,9 miljoen), en voor de volgende 4 jaar (2024 t/m 2028), na evaluatie, zo nodig te verhogen met het bedrag dat nodig is om de stijging van de beheerkosten ten gevolge van het in beheer nemen in de periode 2024 t/m 2028 van onderdelen die behoren tot de uitbouw DSO te dekken. Daarbij geldt als uiteindelijk plafond voor de beheerkosten van DSO-LV en het Informatiepunt volgens scenario 3, het in het Financieel Akkoord afgesproken bedrag van € 57 mln. per jaar.

De bijdragen van de overheden staan hiermee ook meerjarig vast. Jaarlijks, ingaande 2020, vindt wel indexering plaats conform de methodiek die geldt voor Agentschappen.

Deze methodiek bestaat uit een combinatie van de indexpercentages voor de 'loonvoet sector overheid' en 'prijs overheidsconsumptie', zoals gepubliceerd door het CBS.

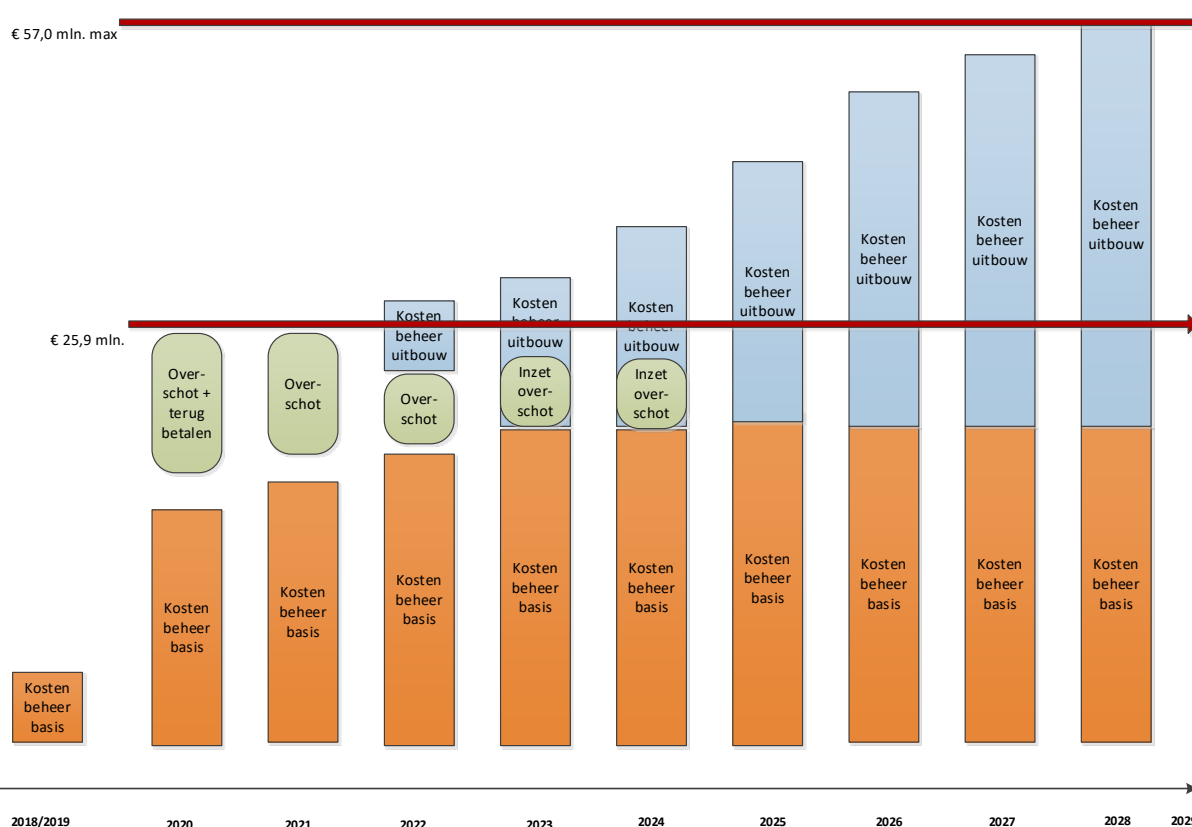
Er wordt voor de eerste jaren een hogere bijdrage gevraagd dan strikt nodig is voor de dan bestaande beheerkosten. Het verschil blijft volledig beschikbaar voor en wordt ingezet om de eerste stijging van de beheerkosten ten gevolge van de eerste stappen in uitbouw DSO op te vangen en een deel van de door het Rijk voorgefinancierde beheerkosten in 2018 en 2019 waarvan partijen besluiten dat deze gezamenlijk worden betaald 'terug te betalen'. Partijen kunnen ook besluiten een deel van de overgebleven middelen in te zetten ter voorfinanciering van een investering voor uitbouw DSO, wanneer deze uitbouw daarmee versneld kan worden. De tactische beheerorganisatie krijgt de opdracht voor het (doen) beheren van de overgebleven middelen. Er worden in het OGB Beheer afspraken gemaakt over de spelregels die gelden voor het beheer en de besluitvorming over de aanwending van bedoelde middelen op basis van consensus.

Medio 2022 wordt op basis van de uitkomsten van een evaluatie de omvang van het taakstellend budget door partijen opnieuw vastgesteld voor de periode 2024 t/m 2027. In het Bestuurlijk Overleg wordt beslist over de noodzakelijke verhoging van het budget van € 25,9 mln. om de stijgende kosten van beheer ten gevolge van realisatie van delen van uitbouw naar het niveau van scenario 3 volgens het Bestuursakkoord, op te vangen. Het Bestuurlijk Overleg besluit in 2026 voor de volgende periode van 4 jaar (2028 t/m 2031), weer mede op basis van de uitkomst van de evaluatie van het taakstellend budget die in samenhang met andere evaluaties dat jaar plaats vindt.

---

¹⁵ Denk aan de kosten verkenning, inhuur juridische expertise, inhuur expertise voor selectieproces tactische beheerorganisatie etc.

Gevisualiseerd zou dat er als volgt uit kunnen zien. Deze visualisatie geeft de methodiek weer; de omvang van de staven zijn fictief gekozen; deze kunnen pas bepaald worden naar afronding van de eerste validatie van de beheerkosten.

Er kunnen drie omstandigheden zijn die aanleiding geven tot (discussie over) tussentijdse aanpassing van dit taakstellend budget c.q. de bijdrage van de deelnemers te komen. Daar wordt als volgt mee omgegaan.

- Er kunnen zich onvoorziene omstandigheden buiten de invloedssfeer van de strategische beheerpartij voor doen die leiden tot oplopende beheerkosten. Een voorbeeld daarvan zou kunnen zijn een wetswijziging naar analogie van de AVG. We gaan er vanuit dat dan een beroep kan worden gedaan op het mechanisme van artikel 2 Financiële verhoudingswet ten behoeve van de gemeenten en provincies en een vergelijkbare financiële compensatie wordt getroffen voor de waterschappen. Is dat niet het geval dan treden partijen in overleg en komen in consensus tot een conclusie over eventuele aanpassing van het taakstellend budget en daarmee de bijdragen.
- Er is aanleiding het tempo van uitbouw DSO-LV basisniveau te versnellen, waardoor verhoging van de beheerkosten eerder ontstaat dan in 2024. Partijen treden dan in overleg en besluiten in consensus over eventuele tussentijdse aanpassing van het taakstellend budget en hun bijdragen, rekening houdend met de op dat moment beschikbare overgebleven middelen. Daarbij wordt ook de variant betrokken, waarbij het Rijk de

tussentijdse verhoging van de beheerkosten voorfinanciert, zodat het moment van ophoging van de bijdragen van partijen gehandhaafd kan worden op 2024. Wanneer het tempo van uitbouw DSO-LV basisniveau vertraagt blijven de middelen die over blijven beschikbaar voor uitbouw op een later moment.

- Er is sprake van onvoldoende sturing op het beheer en de kosten ervan, waardoor overschrijdingen ontstaan. Dit is een risico van de strategische beheerorganisatie als het gaat om het tactisch beheer en van de tactische beheerorganisatie als het gaat om het operationeel beheer.

Proces van toewerken naar harde cijfers

De hiervoor beschreven afspraken zijn gebaseerd op de verwachting dat de kosten van beheer DSO-LV basisniveau en het Informatiepunt, de eerste periode van 4 jaar blijven binnen de € 25,9 mln. Het belang om binnen dat budget te blijven is evident. Dat betekent dat er een proces gelopen wordt waarlangs de hardheid op de cijfers gaandeweg toeneemt en door de strategische beheerorganisatie tot verdeling van het taakstellende budget wordt gekomen.

- In november 2018 worden met BZK de kosten strategisch beheer nader onderbouwd.
- In december 2018 worden de kosten tactisch beheer met de geselecteerde partij nader onderbouwd.
- In de periode januari - juni 2019 wordt met de potentiële operationele beheerpartijen afspraken gemaakt over hun opdracht, niveau van dienstverlening en kosten; in deze stap wordt het gesprek gevoerd over wat in de rapportage van de verkenning aangeduid is als de knoppen waaraan kan worden gedraaid om de beheerkosten te beperken en te beheersen. De belangrijkste zijn het niveau van dienstverlening en de mate van gebruik. In dit traject vindt ook opschoning plaats van onderdelen in de voorlopige raming van de beheerkosten, waarvan moet worden vastgesteld dat deze daarin ten onrechte opgenomen zijn, omdat de activiteit geen of slechts gedeeltelijk onderdeel vormt van de beheeropgave DSO en voor het overige bestaat uit activiteiten die al regulier plaats vinden en ook al gefinancierd zijn. In dit kader zal bijzondere aandacht worden gegeven aan de hoogte en dekking van de meerkosten op macroniveau van gebruik STOP en LVVB door de bestuursorganen ten behoeve van DSO-LV en de beheerkosten van het Informatiepunt, onderdeel voorlichting en vraagbaakfunctie wet en regelgeving. In deze stap trekken programma DSO, team managen beheer en de tactische beheerorganisatie gezamenlijk op.
- Medio juni 2019 wordt door de strategische beheerorganisatie de balans opgemaakt en vastgesteld welk deel van het taakstellend budget van € 25,9 mln. beschikbaar is voor de kosten van strategisch beheer, welk integraal budget er beschikbaar wordt gesteld voor het tactisch en operationeel beheer, of er ruimte is een risicovoorziening te creëren en zo ja van welke omvang en op welk beheerniveau deze beheerd wordt, en welk deel gereserveerd kan worden voor de toekomstige stijging van de beheerkosten als gevolg van uitbouw. De uitkomst op dit laatste punt wordt dan tegen het Plan uitbouw DSO-LV aan gehouden om te kijken hoe het daarin ontwikkelde tijdspad zich verhoudt tot de beschikbare middelen om de stijging van de kosten van beheer op te vangen. Het resultaat van deze exercitie wordt uit oogpunt van transparantie gedeeld met het OGB Beheer.

Kosten organiseren vraagarticulatie

De koepels gaan optreden als gesprekspartner van de tactische beheerorganisatie en krijgen een rol in de verbinding en communicatie tussen hun leden en de tactische beheerorganisatie. In dat kader zullen de koepels zich ook bezig gaan houden met het bundelen van de vraagarticulatie. Dat kost ook geld en mankracht. De kosten voor deze contramal van de tactische beheerorganisatie worden niet gerekend tot de kosten van beheer DSO-LV en blijven daarom in dit voorstel buiten beschouwing.

7.4. Methodiek van betalen

De voorkeuren van partijen voor de methode van betalen worden gevolgd: provincies via facturatie door het IPO, waterschappen via toevoeging op de al bestaande factuur van BZK aan de waterschappen voor andere diensten en gemeenten ten laste van het GF. De Minister BZK draagt zorg voor de afdracht van de bijdragen van de Rijksonderdelen volgens de gebruikelijke interdepartementale spelregels. Daarbij wordt rekening gehouden met bijdragen die enkele Rijksonderdelen ontvangen in hun hoedanigheid van operationele beheerorganisatie.

Het ophalen van de bijdragen van de overheden in de kosten van beheer is de verantwoordelijkheid van de strategisch beheerder. Deze verstrekt vervolgens de tactische beheerorganisatie een (gefixeerd) integraal budget voor de eigen beheerkosten en de kosten van het operationele beheerpartijen. Deze budgetten worden geormerkt naar beide typen van beheer, zodat er zicht ontstaat op de beide typen kosten. Bovendien is dat uit oogpunt van zuivere verhoudingen en zakelijk gezien van belang omdat partijen zo als opdrachtgever mee bepalen welke budget zij voor tactisch beheer beschikbaar willen stellen.

8. Overige en slotbepalingen

8.1. Over de beheerovereenkomst DSO-LV

Looptijd en beëindiging

De beheerovereenkomst DSO-LV wordt voor een periode van 10 jaar afgesloten (2019 t/m 2028) en wordt in 2026 geëvalueerd. Wanneer door partijen op basis van de uitkomst van de evaluatie in gezamenlijkheid wordt besloten de beheerovereenkomst DSO-LV na 2028 niet te verlengen, is het Bestuurlijk Overleg er, onder eindverantwoordelijkheid van de Minister als stelselverantwoordelijke, verantwoordelijk voor dat er afspraken worden gemaakt over de gevolgen van het aflopen van de beheerovereenkomst DSO-LV voor de inrichting van het beheer van DSO-LV en de verplichtingen die hieruit volgen voor de samenwerkende overheidspartijen, vanuit het perspectief van het gezamenlijke belang en de gedeelde verantwoordelijkheid voor een goed functionerend DSO-LV.

Uittreding

Uittreding uit of opzegging van de beheerovereenkomst DSO-LV, tussentijds of na de periode van 10 jaar, door een van de partijen is niet mogelijk zolang het Bestuursakkoord geldt. Bij gezamenlijke opzegging zijn zij er ook gezamenlijk verantwoordelijk voor, onder eindverantwoordelijkheid van de Minister als stelselverantwoordelijke, maatregelen te treffen en nieuwe afspraken te maken die de continuïteit in de instandhouding, de exploitatie en een bedrijfszeker gebruik van DSO-LV door de bestuursorganen garanderen.

Wijziging

Het Bestuurlijk Overleg kan op voorstel van een van de partijen ook tussentijds tot wijziging van de beheerovereenkomst DSO-LV besluiten; daarover is overeenstemming nodig tussen alle betrokken overheden die de beheerovereenkomst DSO-LV ondertekend hebben, gevolgd door schriftelijke vastlegging.

Escalatie en geschilbeslechting

Verschillen van mening of inzicht resp. conflicten tussen de strategische beheerder en de tactische beheerder resp. de tactisch beheerder en een operationele beheerorganisatie worden in de opdrachtgevers-opdrachtnemerslijn opgelost, zonder tussenkomst van het OGB Beheer of het Bestuurlijk Overleg. Om verschillen van inzicht resp. conflicten met operationele beheerpartijen adequaat en snel te kunnen oplossen wordt in de overeenkomst van opdrachttuitvoering aan de tactische beheerorganisatie hiervoor een passende voorziening opgenomen, die deze binnen (financiële) kaders voldoende handelingsruimte biedt.

Verschillen van mening of inzicht tussen de strategische beheerorganisatie en het OGB Beheer resp. binnen het OGB Beheer over de uitleg van de beheerovereenkomst DSO-LV en zaken waarin de beheerovereenkomst DSO-LV niet of onvoldoende voorziet worden, ingeval van het ontbreken van een mandaat van de leden van het OGB Beheer om hierover te beslissen, voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg voor een beslissing.

Het Bestuurlijk Overleg is ook het hoogste niveau in de escalatieladder van het beheerarrangement. Verschillen van mening of inzicht op dat niveau worden daar ook opgelost, op basis van het consensusmodel; er wordt net zo lang overleg gevoerd tot er overeenstemming is bereikt. Dit past bij de gekozen interbestuurlijke samenwerkingsgedachte voor de uitvoering van het beheer DSO-LV. Wanneer ook na voortdurend overleg consensus uit blijft, wordt een nader uit te werken minnelijke regeling voor geschilbeslechting in gang gezet. Wanneer ook die

regeling niet tot een oplossing voor het geschil leidt kan elke partij zich wenden tot de bevoegde rechter te Den Haag.

Daarnaast kan de Minister van BZK vanuit haar verantwoordelijkheid voor interbestuurlijk toezicht bestuursorganen van gemeenten, provincies en waterschappen aanspreken op naleving van de verplichtingen die volgen uit de wet, onder andere op het punt van de verplichting DSO-LV te vullen met content. Voor de Rijksgesledingen zal dit verlopen via collegiaal overleg met de andere daarvoor verantwoordelijke ministers.

8.2. Samenvatting evaluaties: beheerarrangement, aangewezen beheerorganisaties, financiële afspraken

De in de voorgaande hoofdstukken afgesproken evaluaties worden deze hier kort samengevat en gevisualiseerd in onderstaand schema.

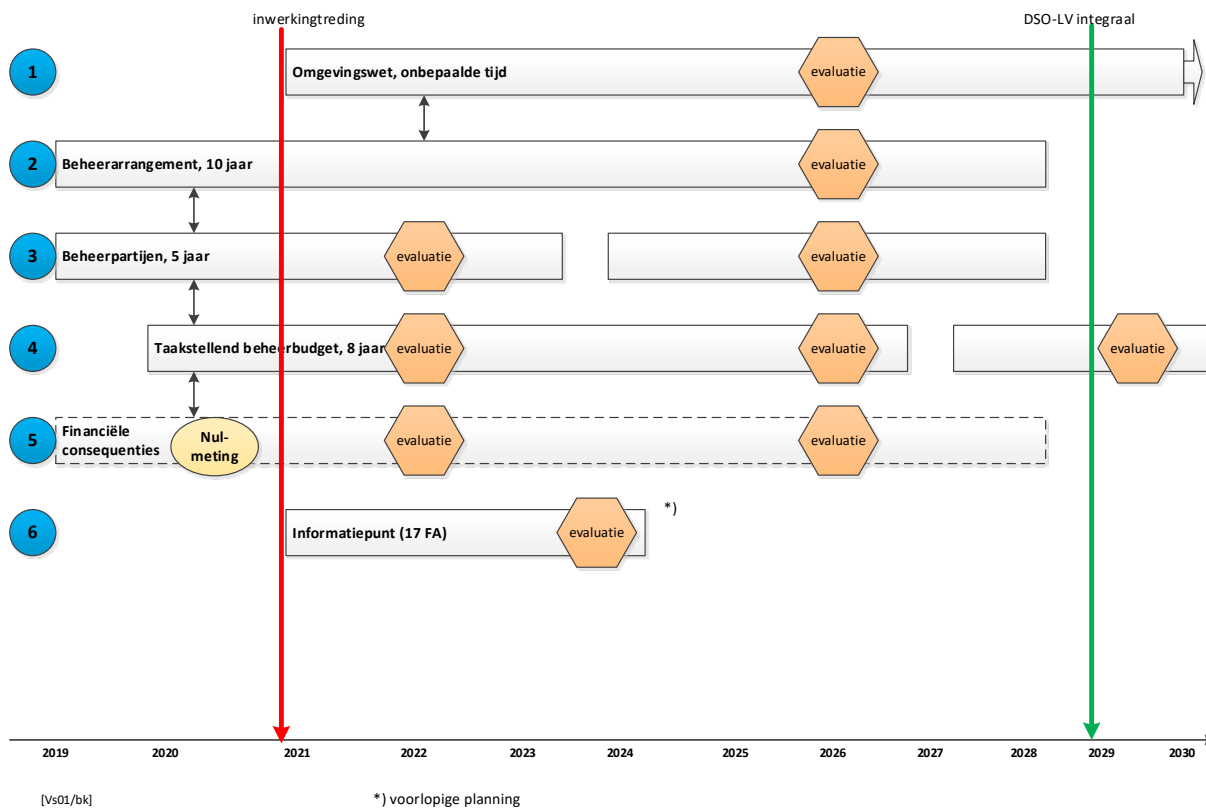
Partijen evalueren de afspraken over de werking van het model van beheer, zoals uitgewerkt in dit beheerarrangement DSO-LV en vastgelegd in de beheerovereenkomst DSO-LV, alsmede de beheerovereenkomst DSO-LV zelf in 2026. Over wijziging van dit model en/of wijziging van de beheerovereenkomst DSO-LV wordt in consensus besloten in het Bestuurlijk Overleg.

Partijen evalueren de nu gekozen taakverdeling tussen het strategisch, tactisch en operationeel beheerniveau en de taaktoedeling op het terrein van het tactisch en operationeel beheer aan de resp. beheerorganisaties vóór 1 juli 2022 en nemen vóór 1 oktober 2022 in het OGB Beheer een besluit over de uitkomsten van deze evaluatie met het oog op tijdige duidelijkheid over bedoelde taakverdeling en taaktoedeling van de resp. beheeropdrachten vanaf 1 januari 2024 voor henzelf en voor de beheerpartijen die voor de eerste periode van 5 jaar (2019 t/m 2023) gekozen zijn. Bij de evaluatie van de taakverdeling wordt ook gekeken naar het samenspel tussen de drie beheerniveaus. Bij de evaluatie wordt de mogelijkheid open gehouden dat het collectief van gemeenten (via de VNG) besluit mee te doen in het selectieproces en als uitkomst daarvan gevraagd wordt de rol van tactische beheerder namens de Minister van BZK te gaan uitvoeren. Het besluit van het OGB beheer over de invulling van het beheerarrangement op het punt van het tactisch beheer dat vanaf 1 januari 2024 geldt, wordt voor 1 november 2018 ter bekrachtiging voorgelegd aan Bestuurlijk Overleg.

Partijen evalueren de afspraken omtrent het taakstellend budget voor de eerste periode van 4 jaar (2020 t/m 2023) in 2022. Deze evaluatie wordt parallel aan de evaluatie van de gekozen beheerorganisaties uitgevoerd en de uitkomsten lopen ook in de besluitvorming mee.

Samengevat zien deze evaluatieafspraken, in samenhang met de evaluatie van de wet, er als volgt uit:

Timetable looptijden en evaluatiemomenten DSO-LV

*) vooralsnog opgenomen conform punt 17 Financieel Akkoord hangende het onderzoek naar IP.

Nadere duiding evaluatie afspraken uit het Financieel akkoord

In het Financieel akkoord liggen enkele afspraken vast omtrent -de financiële aspecten van- de stelselherziening, die aandacht vragen

In punt 12 ligt vast dat in ieder geval een half jaar voor inwerkingtreding van de wet de financiële consequenties van de gehele stelselherziening in beeld worden gebracht. Tenzij partijen op dat moment gezamenlijk besluiten dat voldoende informatie aanwezig is, of aanvullend onderzoek op dat moment niet meer inzicht biedt, wordt onderzoek verricht naar de financiële effecten van het nieuwe stelsel.

Partijen zijn tot het inzicht gekomen dat een evaluatie van de financiële effecten medio 2020 te vroeg is. De wet moet nog in werking treden, de beheerorganisaties zijn nog maar net begonnen en het ontbreekt bijvoorbeeld aan ervaringscijfers over het gebruik van DSO-LV door bestuursorganen, burgers en bedrijven. Bovendien verhoudt zich dit ook niet met de afspraak tussen partijen om het taakstellend budget voor de periode 2020 t/m 2023 vast te leggen. Partijen hebben daarom afgesproken het eerder afgesproken integrale beeld dat in 2020 wordt opgesteld te gebruiken als input voor de gezamenlijk te accorderen opzet van een monitoringsinstrument, waarbij de al in gebruik zijnde monitoringsinstrumenten als input worden gebruikt. De investeringen, transitiekosten en structurele kosten van de bestuursorganen maken onderdeel uit van dit integrale beeld. De resultaten van deze monitoring worden betrokken bij een eerste financiële evaluatie van het nieuwe stelsel in 2022, waarbij ook het taakstellend budget dat voor de periode 2020 t/m 2023 is afgesproken en

de voortgang in de uitbouw volgens het Plan Uitbouw in relatie tot het rendement ervan worden betrokken. De afspraak uit het Financieel akkoord (punt 13) overleg te voeren over de uitkomst van het hiervoor bedoelde onderzoek wordt betrokken op deze eerste evaluatie. Conform de afspraak uit punt 13 zal bezien worden of er aanleiding is nadere afspraken te maken over de begrenzing van de afgesproken bedragen, de ambitie in de uitvoering, maar ook of uitvoering van het stelsel bijsturing behoeft omdat partijen mogelijke besparingen onnodig laten liggen.

In punt 24 ligt vast dat partijen uiterlijk in september 2016 gezamenlijk een onderzoeksvoorstel formuleren naar alternatieve financieringsmogelijkheden voor het fysieke domein, uitgaande van het nieuwe stelsel omgevingsrecht. Het onderzoek moet leiden tot een concreet voorstel voor de nieuwe kabinetsperiode. Deze afspraak is nog niet uitgevoerd. Gezien de dynamiek van de grote veranderingen die op dit moment in het fysiek domein spelen rondom klimaatadaptie, energietransitie, VTH en circulaire economie, hebben partijen besloten het in punt 24 bedoelde onderzoek te koppelen aan de eerste evaluatie van de Omgevingswet die in 2026 zal plaatsvinden. Dan zal er meer duidelijkheid zijn over de impact van deze grotere veranderingen. Dat biedt gelegenheid het vraagstuk van alternatieve financieringsmogelijkheden vanuit een breder perspectief aan te pakken.

8.3. Procesafspraken over uitbouw DSO naar ambitieniveau Bestuursakkoord

Partijen herbevestigen dat het ambitieniveau conform scenario 3 uit het Bestuursakkoord leidend blijft en zij dit vraagstuk de komende periode gezamenlijk aanpakken. Als start daarvoor is een feitenonderzoek uitgevoerd, om vast te stellen waaruit de beoogde uitbouw bestaan en wat er daarover tot nu toe besloten is. Uit dit feitenonderzoek blijkt dat vanuit het Bestuursakkoord en de Visie de volgende elementen worden genoemd als (mogelijk) onderdeel van scenario 3:

1. Informatieproducten/ontsluiten van informatie via het DSO; leveren betrouwbare, beschikbare en bestendige op de vraag toegespitste informatieproducten¹⁶ vanuit de ruwe data die in een domein beschikbaar is. Deze informatieproducten worden via DSO-LV ontsloten.
2. Samenwerkingsruimte; een of meer voorzieningen die samenwerking tussen bevoegd gezagen onderling en tussen bevoegd gezagen en initiatiefnemers mogelijk maken, zodat partijen weten aan welke zaak zij werken, wat de status is en welke documenten er zijn (inclusief status). Doel is om snellere doorlooptijden te bereiken.
3. Onderzoekshulp; voorziening die zorgt voor inzicht welke informatie en/of onderzoeken nodig is om te besluiten op een vergunningaanvraag en de voorziening geeft informatie over reeds verricht onderzoek (voor zover dit open data is). Doel is het voorkomen van onnodige aanvraagvereisten en onderzoek bij zowel de vergunningaanvraag als de melding.
4. Regelbeheer; er is een digitale voorziening nodig voor het maken van beslisbomen en locatiegebonden regels voorzien van geo-coördinaten om informatie op maat te presenteren voor gebruikers. Om ervoor te zorgen dat informatie in de voorziening actueel is, moet het beheer van regels en het beheer van beslisbomen digitaal ondersteund worden – hiervoor wordt gebruik gemaakt van regelbeheer. Om

---

¹⁶ In de Visie zijn informatieproducten als volgt omschreven: een door het informatiehuis samengesteld digitaal product met informatieve waarde dat voldoet aan de daarbij gestelde kwaliteitseisen en standaarden. Het heeft meerwaarde ten opzichte van de aan het huis geleverde gevalideerde gegevens(verzamelingen).

decentrale overheden te ondersteunen bij het maken en beheren en ontsluiten van decentrale regels via landelijke voorzieningen, is een landelijke voorziening voor regelbeheer beoogt. Doel is via het loket van het DSO-LV gebruikers zo snel mogelijk inzicht te geven in wat waar mag.

5. Standaardisatie; standaardisatie is noodzakelijk voor uitwisseling van gegevens, een randvoorwaarde voor zaakgericht werken en het bevordert de rechtszekerheid. Doorontwikkeling van DSO-LV maakt nieuwe standaarden nodig, bijvoorbeeld bij het digitaal ondersteunen van regelbeheer.
6. Eén loket; verfijning van het loket dat gebruikt wordt om een vergunning aan te vragen of een melding te doen en een omgevingsplan in te zien. Doel is vergroten van de gebruiksvriendelijkheid.
7. Ondersteuning toezicht en handhaving; beoogd is via DSO-LV aan te sluiten op de processen rond toezicht en handhaving en hiervoor ook relevante informatie via het DSO-LV te ontsluiten
8. Ondersteuning zienswijze en bezwaar; beoogd is dat gebruikers ook via het DSO-LV zienswijze in kunnen dienen en bezwaar kunnen maken
9. Interbestuurlijke aansluitvoorziening bevoegd gezag; een voorziening die het voor bevoegd gezagen makkelijker maakt om aan te sluiten op DSO-LV.
10. Ondersteunen dynamische informatie; zorgen dat DSO-LV met dynamische, wisselende/bewegende, informatie kan omgaan c.q. het kan weergeven.

Uit het feitenonderzoek blijkt dat over geen enkel onderdeel van scenario 3 het eindbeeld vaststaand is of al definitief besloten is. Partijen hebben op grond daarvan vastgesteld dat er aanleiding is deze 10 elementen nader uit te werken op inhoud en de bedoeling en daarbij ook de vraag onder ogen te zien of er op grond van de actuele omstandigheden en inzichten nog steeds behoefte is aan de resp. elementen en of er elementen ontbreken die juist belangrijk zijn om mee te nemen in de uitbouw DSO-LV. De ambitie die met DSO-LV wordt nagestreefd blijft hierbij leidend. Zij hebben afgesproken de periode tot 1 maart 2019 te nemen om deze stap te zetten en het resultaat vast te leggen in een Plan Uitbouw DSO-LV, waarover in het Bestuurlijk Overleg in consensus wordt besloten. Dit Plan blijft binnen de kaders van het Bestuursakkoord en Financieel akkoord en bevat naast de eerste inhoudelijke uitwerking van de verschillende elementen ook een prioritering en een inschatting van de benodigde investeringen.

Het Plan Uitbouw DSO-LV vormt het kader waarbinnen Partijen vervolgens, telkens op basis van een businesscase, inclusief dekkingsvoorstel, in het OGB Beheer een go/no go besluit nemen om een element te doen ontwikkelen. In de businesscase worden de effecten voor de (oplopende) beheerkosten op jaarbasis expliciet vermeld. Alle partijen zijn volgens de in het Financieel akkoord overeengekomen verdeelsleutel verantwoordelijk voor het leveren van hun bijdrage in de stijging van de kosten van beheer ten gevolge van realisatie van (delen van) de uitbouw.

Het tempo en daarmee de einddatum van realisatie van de in het Plan Uitbouw DSO-LV vastgelegde uitbouw zal afhangen van het (moment van) beschikbaar komen van middelen voor de benodigde investeringen. De Minister van BZK spant zich ertoe in.

Om de energie er in te houden worden parallel aan het opstellen van het Plan Uitbouw enkele elementen al in verkennende zin opgepakt, waarbij prioriteit wordt gegeven aan de informatieproducten en de samenwerkingsruimte. Het streven is hiervoor in maart 2019 businesscases, inclusief dekkingsvoorstel, beschikbaar te hebben waarover in het OGB Beheer een go besluit genomen kan worden.

Uit het feitenonderzoek blijkt ook bij de vervolgaanpak meer aandacht nodig is voor de processturing. Daarom wordt de opdracht voor verdere operationalisering van uitbouw DSO-LV centraal belegd en wel bij programmadirecteur Aan de Slag met de Omgevingswet. In de uitwerking van de opdracht worden de inhoudelijke lijn en de proces- en organisatorische lijn in samenhang opgepakt. Het opstellen van het Plan Uitbouw DSO-LV voor 1 maart 2019 is onderdeel van deze opdracht.

8.4. Tijdelijke situatie tot datum invoering Omgevingswet

Tot 1 januari 2021 kan de Omgevingswet niet dienen als grondslag om beheerorganisaties aan te wijzen omdat deze wet nog niet in werking is getreden. Hiervoor wordt een passende oplossing gezocht.

8.5. Tot slot

Bij onvoorziene omstandigheden waarin dit beheerarrangement niet voorziet vindt overleg tussen partijen over de te treffen oplossing. Deze moet passen binnen de kaders van het Bestuursakkoord, het Financieel akkoord en de uitwerking ervan in de beheerovereenkomst.

Op de beheerovereenkomst DSO-LV is Nederlands recht van toepassing.

Ingeval van onverhoopte tegenstrijdigheid tussen de bepalingen van de beheerovereenkomst DSO-LV en het Bestuursakkoord of Financieel akkoord gaan de afspraken uit het Bestuursakkoord en het Financieel akkoord voor. Ingeval van onverhoopte tegenstrijdigheid tussen de bepalingen van de beheerovereenkomst DSO-LV en enige andere overeenkomst tussen Partijen, gaan de bepalingen van de beheerovereenkomst DSO-LV voor.

In dit beheerarrangement DSO-LV is de organisatie en governance van het integrale beheer DSO-LV uitgewerkt. De basis onder dit beheerarrangement ligt in de Invoeringswet Omgevingswet, waarin DSO-LV wordt geregeld, en de tussen partijen eerder gemaakte afspraken in het Bestuursakkoord en in het Financieel akkoord. Dit beheerarrangement is vervolgens de basis voor de af te sluiten beheerovereenkomst en vormt integraal onderdeel van de toelichting op deze beheerovereenkomst.